

CD-i

Onafhankelijk tijdschrift
over de wereld van CD-i

**Raise the Red
Lantern**
Topdrama uit
China

FILMS • MUZIEK • GAMES • SPECIAL INTEREST • KINDEREN

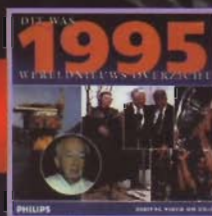
Zelda's Adventure
Het wachten waard

Interview Corry Konings
Van de Rekels tot Ahoy

Dit was 1995
Herinnert u zich deze nog?

HOND VAN 'HEK
de enige echte
TJAKKA!

Pijlsnel
scherpste naar het
beeld.

Let's make things better.

**HI-FI
TURBO DRIVE
VIDEO
RECORDER**

De Philips HiFi Turbo Drive is 's werelds snelste videorecorder. Maar er is nog meer... Studio Picture Control verbetert beelden op uw oudste banden. Direct Record zoekt zelf het kanaal op waar u naar kijkt en begint op te nemen. Alles in "full-stereo" natuurlijk. Uw Philips HiFi Turbo Drive is niet alleen 's werelds snelste videorecorder - wij denken dat ie ook 's werelds beste is. Bel voor meer informatie de Philips Consumentenlijn : 06-8406 (20 cent per minuut).

PHILIPS

**TURBO
DRIVE**
Philipscdi.com

VOOR DE PASSIE VAN EEN CONCERT EN DE EMOTIE VAN EEN BIOSCOOP

UW CD-i WONDER KAN NOG MEER MET HET *Nieuwe* BOSE® LIFESTYLE® 12 AUDIO HOME ENTERTAINMENT SYSTEEM

Levenschte geluidswaergave, eenvoudige bediening en een elegant design

Het vult uw kamer met een levenschte Hi-Fi waergave en een waergave van filmgeluid zoals in een goede bioscoop. Hieronder de vele voordelen van het nieuwe Bose Lifestyle® 12 systeem.

Levenschte waergave

De vijf Direct/Reflecting® kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, zorgen voor een geluidswaergave die u volledig omringt.

Alle stemmen en instrumenten klinken natuurlijk en helder met een diepe krachtige lage tonen waergave zonder enige vervorming.

Waar u ook zit, u heeft overal een ruimtelijke Hi-Fi waergave, die rijk en vol blijft, zelfs indien het systeem zacht speelt.

De Acoustimass® Module kunt u bijna overal een onzichtbare plaats geven.

Zo goed als onzichtbaar te plaatsen

Het systeem is zodanig ontworpen dat het in elk interieur past. Het slanke muziekcentrum heeft een radio en CD-speler en extra aansluitingen voor bijvoorbeeld uw televisie, videorecorder, of ander apparaat. De fraaie kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, completeren de elegantie van het systeem.

Het Bose Lifestyle® 12 Audio Home Entertainment systeem omringt u met een natuurlijke balans van direct en gereflecteerd geluid.

Eenvoud

Voor een optimaal bedieningsgemak heeft Bose een nieuw soort afstandbediening ontwikkeld. Met slechts een druk op enkele knoppen kunt u alle functies van het systeem bedienen. U hoeft deze afstandbediening niet te richten en u kunt hem overal in huis

gebruiken. Hij werkt zelfs door wanden en vloeren heen. Voor meer informatie of het adres van de Bose dealer kunt u bellen, faxen of de bon insturen. Bezoek de dichtstbijzijnde dealer om kennis te maken met het beste voor de Hi-Fi en de Video wereld.

Jawel, ik wil meer weten.

Zend mij meer informatie over het Bose Lifestyle® 12 systeem.

Naam: _____ m/v
Telefoon: _____ overdag
_____ 's avonds
Adres: _____
Postcode: _____
Plaats: _____

Bose B.V., Nijverheidstraat 8, 1135 GE Edam,
Telefoon 02993-69191, **BOSE**
Fax 02993-68166 *Better sound through research.*

INHOUD

Redactioneel

Het zit er weer op! Vermoeid maar voldaan kijken we terug op de decembermaand. Naast de feestdagen gaven vooral die paar baantjes op de gladde ijzers veel voldoening. Schaatsen op zo'n oerhollands ondergelopen weiland of bevroren slootje zouden wij persoonlijk zelfs niet willen ruilen voor de stranden van Miami.

Zonder twijfel één van de mooiste momenten van de afgelopen maand was de oudejaarsconférence van Youp van 't Hek. Voor degenen die de show ook zonder olieballen en champagne willen zien, ligt de Video CD nu al in de winkel. December was tevens de maand dat we op bezoek gingen bij Corry Konings, die onlangs haar 25-jarig jubileum vierde in een uitverkocht Ahoy. Het werd een zeer gezellig gesprek. Daarnaast zadelden de knappe koppen achter de Interactieve Encyclopedie ons op met een interactieve prijsvraag, waarbij we beslist wat hulp van onze lezers kunnen gebruiken. Natuurlijk blikken we met de CD-i 'Dit was 1995' ook nog even terug op het afgelopen jaar, maar we blijven vooral vooruit kijken want 1996 heeft ook op CD-i-gebied heel veel te bieden.

Je zult merken dat wij ook niet stil zitten en blijven proberen CD-i Magazine te verbeteren. Maar laten we beginnen met alle lezers van CD-i Magazine een heel gelukkig 1996 toe te wensen.

Bij deze!

SF

Coverfoto door Jan Swinkels

14

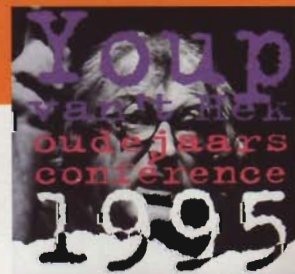
ZELDA'S ADVENTURE

Het lange wachten dreef vele gamefreaks bijna tot wanhoop, maar nu is het bijna zover: *Zelda's Adventure* ligt volgende maand in de winkel. Wij namen alvast een voorproefje en probeerden Zelda een handje te helpen om het land Tolemac te bevrijden van zijne kwaadaardigheid Gamelon.

17

YOUP VAN 'T HEK

Met *Oud en Nieuw* heeft iedereen volop kunnen genieten van de oudejaarsconférence van Neerlands populairste cabaretier. Een week na dato staat deze unieke show op Video CD. Ook zonder olieballen en champagne een indrukwekkende registratie, die nog vaak op herhaling mag.

Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon redactie: 023-5360160 Telefax: 023-5359627.

REDACTIE EN MEDEWERKERS: Sybrand Frietema de Vries (Hoofdredactie), Foeke Collet (Eindredactie), Boudewijn Büch, Mark Friederichs, Rom Helweg, Joost Hölscher, René Janssen, Lennie Pardoel, Klaas Smit, Rob Smit, Femke de Vries. **VORMGEVING:** Ernst Bernson (Art Director), Carola Hoff, Margo Witte, Joachim Mahn, Jan Willem Bijl, Rob Koetsier. **SECRETARIAAT:** Wilma Boekel. **FOTOGRAFIE:** Hans van Dormolen. **BOEKHOUDING:** Esther Boekel. **UITGEVER:** Wouter Hendrikse. **DIRECTIE:** A.W. Elfers. **ABONNEMENTEN:** CD-i Magazine, Postbus 22855, 1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost, Telefoon: 06-8212252 (20 cent per minuut). CD-i Magazine komt 11 maal per jaar uit. Een jaarabonnement kan op elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij u het abonnement schriftelijk opzegt, uiterlijk twee maanden voor de vervaldatum. **ADVERTENTIES:** Retra PubliciteitsService, Sander Retra, Marlou den Drijver, Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 023-5718480, Telefax: 023-5716002. Advertenties kunnen zonder opgave van redenen geweigerd worden. **PREPRESS EN DRUK:** Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude. **DISTRIBUTIE NEDERLAND:** BetaPress, Gilze. **DISTRIBUTIE BELGIË:** ImaPress.

CD-i Magazine is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf BV Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave openbaar of anderszins worden overgenomen.

INHOUD KORT:

BRIEVEN
pagina 6

NIEUWS
pagina 8

MAD DOG MCCREE 2
pagina 12

ZELDA'S ADVENTURE
pagina 14

YOUP VAN 'T HEK
pagina 17

DIT WAS 1995
pagina 18

HET STAAT IN DE STERREN
pagina 20

DE KABOUTER
pagina 22

KINDERSPEL
pagina 24

TIPS & TRUCS
pagina 28

EYEWITNESS
pagina 32

INTERVIEW SPC VISION
pagina 34

INTERVIEW CORRY KONINGS
pagina 38

BODY CONTOUR
pagina 42

MUZIEK
pagina 43

FILMS
pagina 49

SERVICE PAGINA
pagina 61

PROFESSIEEEL
pagina 62

BÜCH
pagina 66

18

DIT WAS 1995

Dat 1996 van start is gegaan, betekent niet dat het afgelopen jaar in één keer in de doofpot kan. Met dit prachtige interactieve jaarverslag passeren alle belangrijke en opmerkelijke nieuwsfeiten van 1995 de revue. Om het geheugen weer even op te frissen.

20

HET STAAT IN DE STERREN

Wie is er niet benieuwd naar wat de sterren in petto hebben? Op deze CD-i kan iedereen persoonlijk terecht voor de perfecte partner, liefde, romantiek, sex, karaktertrekken en nog veel meer. Serieuze astrologie: in een zeer aantrekkelijk jasje.

22

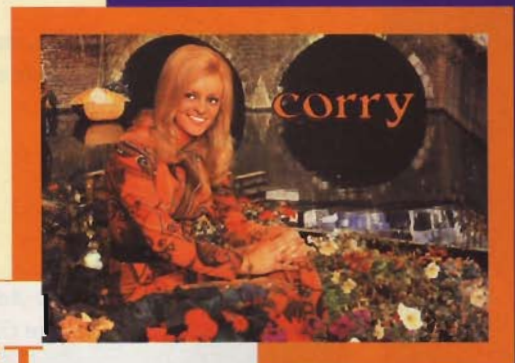
DE KABOUTER

De eerste interactieve bewerking van de meesterwerken van Rien Poortvliet. Een duik in de fantastisch getekende wereld van kabouters, trollen, snotgurgen en kobolten. Een eerbetoon aan de overleden volkstekenaar, waarmee flink wat regenachtige zondagmiddagen kunnen worden gevuld.

38

INTERVIEW MET CORY KONINGS

Het 25-jarig jubileum van deze vedette van het Neerlands levenslied werd gevierd in een uitverkocht Ahoy en leverde een onvergetelijke Video CD op. CD-i Magazine ging op bezoek en ontdekte waarom Corry Konings nog lang niet vergeten is.

brieven

Zelda's Adventure

Een oud gezegde luidt: 'Geduld is een schone zaak', en volgens mijn oma wordt de beloning door het lange wachten alleen maar zoeter. Maar laten we eerlijk zijn, lang wachten valt niet altijd mee. Het levende bewijs is de stapel brieven die wij in de loop der tijd hebben binnen gekregen, waarin hartstochtelijk en met steeds meer nadruk werd gevraagd om Zelda's Adventure. Gelukkig kunnen wij de brieven schrijvers deze maand vergasten op een preview van het langverwachte spel. Binnenkort in de winkel en waarschijnlijk in no-time in vele CD-i-spelers! Als ode aan de volhouders hierbij een kleine greep uit de vele brieven.

...ik heb het hier over een spel waar ik en misschien vele anderen (te) lang op zitten te wachten, namelijk Zelda's Adventure!

Rob Prent, Nijkerkerveen

...en die vraag is wanneer komt Zelda's Adventure uit? Wij hadden het spel al besteld, maar geen bericht van de winkel. Komt het nog wel uit? Zo ja, wanneer?

Dennis Landa, Bergen op Zoom

...schreven jullie over de nieuwe Zelda's Adventure en hij is er nog steeds niet. Hopend op een eerlijk antwoord.

J.F. de Bruijn, Lelystad

...oké je hebt wel goede spellen, maar ze zijn gewoonweg te makkelijk. Wanneer komen de echte goede spellen als Zelda's Adventure uit?

Marco Versaan, Haarlem

...komt er nog een Zelda 2 uit?

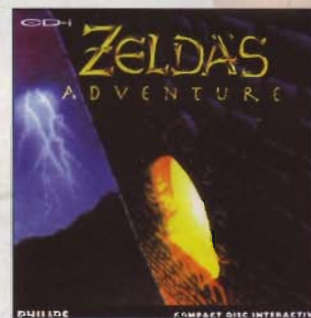
M. van Tol

...releases van games...Zelda's Adventure. Weten jullie wanneer we misschien van deze CD-i's kunnen genieten?

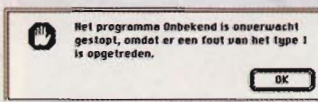
Maurice de Jong, Leidschendam

...en ik wacht met smart op Zelda's Adventure. Vertel me alsjeblieft dat dit spel gewoon doorgaat en dat het binnenkort in de winkel ligt!

Dennis van Aalderen, Amsterdam

Het antwoord op al deze vragen is simpel: Ja, Zelda's Adventure komt nog uit en het spel staat op de releaselijst van februari. Dus nog héél even geduld (de laatste loodjes, weet je wel) en daarna héél veel plezier!

Data error (error type 1)

Geachte heer Helweg. In het CD-i Magazine van december staat dat Lt. Commander Data van de Star Trek-film Generations Larry Appleton (Cousin Larry) van Perfect Strangers is.

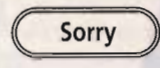
Maar...

Larry Appleton: Mark Linn Baker en Lt. Commander Data: Brent Spiner

Dus...

Stefan Peters,

Dus...zaten wij helemaal fout en heb jij gelijk! Bedankt voor je e-mailtje en je correctie. We zouden het natuurlijk kunnen gooien op een datacommunicatie-foutje, maar laten we eerlijk zijn: de informatie van Lt. Commander Data is altijd correct, dus steken we bij deze de hand in eigen boezem. We zullen proberen in de toekomst niet meer zo "ridiculous" te zijn.

Tevreden

Gaarne wil ik jullie mijn mening geven inzake jullie blad CD-i Magazine naar aanleiding van de opmerking op de service pagina wat de lezers nu denken. Ik vind jullie blad fantastisch, precies eigenlijk wat ik zoek: goede beschrijvingen over diverse rubrieken, films en games, duidelijke uiteenzettingen, zeker van Tips & Trucs en verder fijne aanbiedingen, ook voor abonnees van het eerste uur. Mooi meestal op tijd in de bus, voor de nieuwe uitgave in de winkel ligt. Voor ik afsluit heb ik misschien nog een goede tip voor diegenen die in het bezit zijn van de game The 7th Guest. Er is namelijk een paperback uitgekomen, de officiële handleiding met alle tips wat er zich in huize Stauf afspeelt. Een dikke 350 bladzijden met exclusieve kijkjes in kamers en gangen vanuit andere posities dan in het spel zelf.

G.W.L. de Klerk, Rijswijk

Tja, heel erg bedankt. We krijgen er een kleur van, maar zijn natuurlijk heel blij dat je tevreden bent. Ook bedankt voor de boekentip.

Wij krijgen veel brieven van lezers die ons blad prachtig vinden. Dank voor deze aanmoedigen. Zoals je op verschillende pagina's kunt zien proberen we het blad steeds te verbeteren en mooier te maken. Wellicht zijn er ook lezers die vinden dat ons blad nóg mooier/beter/groter/uitgebreider kan of de artikelen korter/langer/diepgaander/hoe-dan-ook-anders moeten. Kortom, verras ons eens met opbouwende kritiek!

Demo's

Ik ben reeds vanaf het begin lid van jullie blad en ik ben er zeer tevreden over. Toch heb ik een paar vragen voor jullie. Waarom is het niet mogelijk om eens een interactieve demodisc bij het blad te doen, zoals bij het Engelstalige CD-i Magazine waar een demo van Micro Machines bijzat? Ten tweede: we kregen preview-discs van games en films. Is het niet mogelijk om er eens eentje te maken over muziek, met bijvoorbeeld van elke band 1 nummer en clip? Wanneer komen Pac Panic, Lost Eden, Oasis - Live by the Sea, Pet Shop Boys, Wet Wet Wet en zijn er plannen om de Star Wars-films op Video CD uit te brengen? Roger op den Camp, Echt

Je meeste vragen zullen al beantwoord zijn met ons vorige nummer. Zoals je vroeg zat daar een interactieve demo van Micro Machines bij met drie race-levels. We hopen dat je het de moeite waard vond. Als je een muzikiefan bent (en je vraag over een muziekdemo doet dat vermoeden) dan koop je vast regelmatig Video CD's van je favoriete bands en heb je de PolyGram Sampler Disc die we in de nieuwsrubriek van vorige maand noemden, vast al in huis. Pac Panic en Lost Eden zijn ook al in het december-nummer aan bod gekomen en van de andere bands en de Star Wars-serie houden we je natuurlijk op de hoogte als ze op Video CD uitkomen.

NIEUWS

Tatjana-prijsvraag

Dat Tatjana razend populair is bewees het aantal inzendingen op onze Tatjana-prijsvraag van vorige maand. Bijna 300 mensen zagen 'een jaar lang Tatjana' wel zitten en stuurden ons een kaartje met de oplossingen. Allemaal echte fans

overigens, want zo goed als iedereen had de antwoorden Zagreb, Flodder en Dick Maas goed. Helaas hebben we maar 25 kalenders te verdelen en komt het er dus op neer dat wij veel mensen moeten teleurstellen. Zij kunnen echter een nieuwe poging wagen met de Interactieve Encyclopedie-prijsvraag in dit nummer.

De winnaars hebben de Tatjana Calendar 1996 inmiddels in huis, maar we zetten ze nog even op een rijtje. Veel plezier ermee!

W. van der Wal, Dronten
C.J. van de Marel, Schiedam
Hans Onsteuk, Amsterdam
Christiaan Takes, Haarlem
G. van de Laak, Eindhoven
T.J.F. Raaymakers, Uden
A. Broekhof, Zutphen
H.W. Berends, Den Bosch
E.C. Groen, Maasdijk
F. Bouman, Veelerveen
L. de Meer, Almelo
J. Bosman, Zwolle
F.T.G. Dijkman, Zuthpen
F. Heymel, Haarlem
K. de Jong, Texel
P. Raaphorst, Leidschendam
Nico de Coninck, Maldegem
Frans Vorwald, Den Haag
M. Masmeyer, Bolsward
Marginet Philip, Aalter
Kristel Dukker, Gouda
Bert van Doornmalen, Ammerzoden

Ron Lugthart, Gouda
A.P. Oliehoek, Wassenaar
Lennart Verstege, Bussum

Encyclopedie succes

De lancering van de Philips Media Interactieve Encyclopedie kan zonder twijfel een succes worden genoemd. Bij het ter perse gaan van dit nummer – bijna een maand na introductie – zijn er ruim 25.000 stuks over de toonbank gegaan. Vooral de eerste dag was met een uitlevering van 10.000 discs zeer succesvol. In bepaalde winkels was de Interactieve Encyclopedie snel uitverkocht en Philips Media is bezig de voorraden zo snel mogelijk weer aan te vullen. De introductie van de Interactieve Encyclopedie werd ondersteund door een indrukwekkende reclame-campagne met onder andere paginagrote advertenties in een groot aantal landelijke dagbladen, radio- en televisie-commercials en pagina's op Teletekst.

Youp van 't Hek

Met de release van de Oudejaarsconférence van Youp van 't Hek op 5 januari bewijst Philips Media dat Video CD – met vereende krachten – een zeer snel medium kan zijn. Het betreft een simultane release op koopvideo en Video CD. Bij het ter perse gaan van dit nummer stond er nog geen minuut op schijf, wat het bespreken van de Video CD vanzelfsprekend moeilijk maakte, maar intussen heeft driekwart van Nederland de conférence gezien, dus wat kunnen wij u nog meer vertellen?

NIEUWS

James Bond

Met de nieuwste Bond, Goldeneye, in de bioscopen lijkt ook de Bond-cyclus op Video CD in een stroomversnelling te komen. Kwam Octopussy vorige maand aan bod, voor deze maand staat Thunderball op het programma. Pin ons niet vast op de verschijningsdata, maar zoals het er nu uitziet kunnen we de komende maanden nog heel wat verwachten met You Only Live Twice, A View to a Kill, Live and let Die, Diamonds are Forever, Moonraker en For Your Eyes Only. Helaas allemaal zonder Famke Janssen – daarvoor is vooralsnog een ritje richting de bioscoop noodzakelijk – maar wel met heel veel ander spektakel.

Het spook van de pech.
Uw geluk zal keren.

Draagbare CD-i-speler

Philips Professional Products (VS) hoopt binnenkort de CDi370DV te introduceren. Deze draagbare lichtgewicht CD-i-speler van nog geen twee kilo heeft een ingebouwd scherm van 5,6 inch (ongeveer 14,2 cm), maar zal ook op de meeste televisies en AV-monitoren zijn af te spelen. De CDi370DV is bedoeld als multimedia presentatie-gereedschap. Door de compatibele CD-i standaard is de speler eveneens geschikt voor Audio CD, Video CD, Photo CD en de MPEG-I digitale video standaard.

De draagbare CD-i-speler is in principe ontworpen voor gebruik bij presentaties, maar lijkt geschikt voor veel meer zaken. Vertegenwoordigers zouden bijvoorbeeld een CD-i bij zich kunnen hebben waarop de complete productlijn

van een bedrijf staat. Vragen na presentaties kunnen op deze manier snel en eenvoudig worden beantwoord. Door het interne geheugen kan veranderende informatie tussentijds snel worden aangepast.

Het zal tevens mogelijk zijn tekst en informatie in te voeren en op te slaan, die later naar een PC of Macintosh kan worden 'overgeheveld'. Het is de bedoeling dat de CDi370DV minder dan 2000 dollar gaat kosten.

Ook Peugeot op CD-i

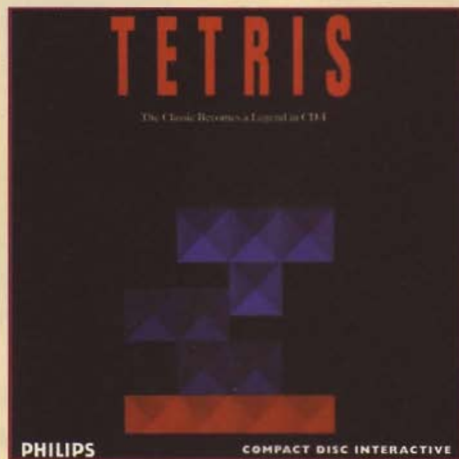
Na Chrysler, Citroën, Volvo, Mercedes en Nissan gaat ook de Franse autofabrikant Peugeot gebruik maken van het medium CD-i. Peugeot wil op deze manier het nieuwe model, de 406, introduceren bij potentiële klanten. Meer dan 600 dealers zijn intussen uitgerust met een CD-i-set. Naast informatie over de 406 krijgt de bezoeker met de CD-i een tour door de Loire-vallei te zien, is er klassieke muziek te beluisteren en kan met een korte quiz de kennis van het nieuwe model worden getest.

Peugeot koos CD-i vanwege het gebruiksvriendelijke en informatieve karakter. De disc is tot stand gekomen in samenwerking met Philips Media France en Hachette Livre.

Schiphol op CD-i

Amsterdam Airport Schiphol heeft een CD-i gemaakt over de Toegang en Veiligheid op Nederlands grootste luchthaven. De CD-i is tot stand gekomen in samenwerking met het team van 'Ook dat Nog', en heeft tot doel werkgevers en werknemers te informeren over het toegangs- en veiligheidsbeleid van Schiphol. Volgens 'Ook dat Nog' is "Schiphol een moderne en veilige luchthaven. Of dat in de toekomst ook zo zal blijven hangt niet alleen af van de mensen die met die veiligheid zijn belast, maar van ons allemaal. De persoonlijke verantwoordelijkheid voor uw eigen veiligheid en die van anderen is groter dan u denkt."

NIEUWS

Tetris kampioenschappen

De afgelopen november gehouden nationale Tetris-kampioenschappen zijn een groot succes geworden. Meer dan 400 mensen beproefden hun Tetris-spelvaardigheid op één van de drie competitiedagen. Het kampioenschap werd in het leven geroepen door de CD-i Specialzaak Smart Disc in Scheveningen, die zo haar éénjarig bestaan vierde. De beste Tetris-speler van Nederland werd uiteindelijk Paul Ross met een score van 27.930! Gevolgd door Gavin Brouwers (18.330) en Ferry Melein (17.680). De onverwacht grote opkomst lijkt voldoende reden voor een vervolg, en er liggen dan ook plannen op tafel om in februari een Pac Panic-toernooi te organiseren. Smart Disc, Prins Willemstraat 22a, Scheveningen, 070-3506858.

CD-i Top 5 van November 1995

Films

- 1 Star Trek V
- 2 Beverly Hills Cop III
- 3 The Mask
- 4 Forrest Gump
- 5 Scorned

Games

- 1 Pac Panic
- 2 Lost Eden
- 3 Family Games II
- 4 Micro Machines
- 5 The Apprentice

Info/Naslag

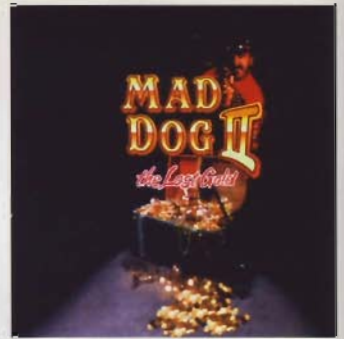
- 1 Interactieve Encyclopedie
- 2 Eyewitness serie
- 3 Forbidden City
- 4 Body Contour
- 5 Tekenen & Schilderen

Muziek

- 1 Abba Gold
- 2 Pulse - Pink Floyd
- 3 Gimme Shelter - Stones
- 4 René Froger
- 5 André Rieu

Bron: Smart Disc CD-i Specialzaak

Deze lijst is ontstaan op basis van één verkooppunt. Conclusies moeten dan ook voorzichtig getrokken worden. Bestellingen van nieuwe titels zijn opgenomen in deze lijst.

'This bullet has your name on it'

Het full motion video-schietspel **Mad Dog McCree** was vorig jaar één van de best verkochte CD-i-spellen. Voor een deel zal dat te maken hebben gehad met de combinatie van het spel en het (ook los verkrijgbare) **Peacekeeper-pistool**. Hiermee voelden spelers zich namelijk echte western-helden, in hun strijd tegen de gevaarlijke bandiet **Mad Dog McCree** en zijn mannen. Inmiddels is er een vervolg in de maak. Deze keer ga je op zoek naar een Spaanse goudschat. Het zal je niet verbazen dat **Mad Dog** ook weer op de loer ligt. Met zwaar wapentuig in de aanslag.

René Janssen

Bij de start van het spel word je begroet door de bestuurder van een postkoets. Deze roept je hulp in bij het zoeken naar een verloren schat, die ergens verborgen is in de omgeving van Superstition Mountain. Hij vertelt er meteen bij dat het geen gemakkelijke klus zal worden. Je krijgt namelijk te maken met nietsontziende Indianen, Mexicaanse bandito's en niet te vergeten **Mad Dog** en zijn mannen. Terwijl hij dit alles vertelt, zie je enkele filmbeelden van je tegenstanders. En van je medestanders, want je kunt kiezen uit drie gidsen die je naar de schat zullen proberen te voeren: de rondborstige **Buckskin Bonnie** (geen katje om zonder handschoenen aan te pakken), de Indiaan **Shooting Beaver** (die een kortere weg naar de schat schijnt te kennen) en de **Professor** (die er onschuldiger uitziet dan hij in werkelijkheid is). De postkoetsbestuurder lijkt trouwens een beetje vergeetachtig te zijn. Zodra hij zijn verhaaltje heeft afgestoken, begint hij weer vrolijk van voren af aan, net zolang totdat je hem onderbreekt door op een knop te drukken.

Superstition Mountain

Vervolgens verschijnt het hoofdmenu, ditmaal in de vorm van een plaatje van Superstition Mountain. Rond een mijn-ingang zijn enkele menu-opties geplaatst, die je kunt selecteren door er een vizier op te richten en dan te 'schieten'. Eerst moet je echter een besturingsmethode kiezen: de

**Mad Dog McCree II:
The Lost Gold**

afstandsbediening (niet aan te raden, want die reageert te traag), een trackball, het Peacekeeper-pistool of een andere methode (waar onder andere de Gamepad onder valt). Eén van de opties op het hoofdmenu is het opnieuw kalibreren van de Peacekeeper. Je kunt met deze optie ook van besturingsmethode veranderen, bijvoorbeeld omdat de gekozen besturing toch niet zo goed bevalt. Verder kun je op het hoofdmenu kiezen uit drie moeilijkheidsgraden (easy, medium en hard). Het verschil tussen de niveaus zit 'm vooral in de snelheid waarin alles zich afspeelt en de tijd die je hebt om te reageren op een aanval. Drie richtingaanwijzers bieden je de mogelijkheid een spel te saven, te laden of verder te gaan met een onderbroken spel. Een help-optie (goed verstopt op een cactus) laat je kennis maken met het spel. Op deze manier kom je onder andere te weten dat ieder van de drie gidsen je naar een ander gebied op de kaart brengt. Bonnie leidt je door de Badlands, de Professor voert je naar de spoorweg en Shooting Beaver stuurt je veilig door Tribal Land (de heilige jachtgronden van de Indianen). Om Superstition Mountain en het goud te bereiken, heb je echter slechts één van de gidsen nodig. In feite krijg je dus drie spellen voor de prijs van één.

Maximaal zes kogels

De laatste opties op het hoofdmenu zijn een hagedis (om het spel te verlaten) en de mijningang, waarmee je het spel start. Mad Dog II is niet echt anders dan het eerste deel. Qua spelopzet althans, want het verhaal is natuurlijk helemaal nieuw. De bedoeling is echter nog steeds hetzelfde: schiet iedereen neer die het op je voorzien heeft, zonder zelf geraakt te worden. Onder in beeld zie je het aantal resterende kogels in je revolver (maximaal zes, vergeet niet af en toe bij te laden!), het aantal resterende levens (in de vorm van een aantal cowboyhoeden) en een optie om naar het hoofdmenu terug te keren. De actie begint nog vrij rustig. Je zit op de bok van de postkoets en de bestuurder daagt je uit om je schietvaardigheid te oefenen op een paar eenvoudige, stilstaande doelen.

Doodgraver

Plotseling kom je echter bij een door pijlen doorzefde man, die op het punt staat zijn laatste adem uit te blazen. Hij kan je nog net vertellen dat hij de helft van een schatkaart in z'n bezit heeft. De andere helft moet je ophalen bij een priester in de missiepost. Dan duiken enkele ban-

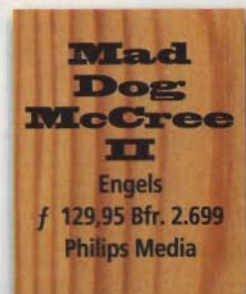
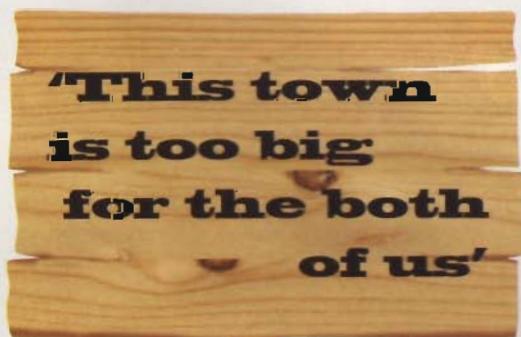
dieten op, die zonder vragen te stellen meteen beginnen te schieten. Ze verschijnen echter altijd in dezelfde volgorde, dus al te veel moeite zul je niet met ze hebben. Mocht je toch het onderspit delven, dan word je geconfronteerd met de plaatselijke doodgraver. Deze heeft altijd wel een spottende opmerking voor je in petto, waarna je het nog een keer kunt proberen. Je moet net als in het eerste deel ook weer oppassen voor onschuldige voorbijgangers. De plaatselijke sheriff heeft het namelijk niet zo op met scherpshutters die onnodig bloed vergieten.

Vermomde bandiet

Als je de stad binnen rijdt, duiken er van alle kanten bandieten op. Ditmaal zijn ze al een stuk moeilijker te raken. Als je de missiepost bereikt, draait een geestelijke zich om en ... schiet je neer. Oeps, dat was dus niet de priester waar je naar op zoek was, maar een vermomde bandiet. De volgende geestelijke is wel raak, en hij geeft je de tweede helft van de kaart. Deze verschijnt vervolgens in beeld, waarna je één van de drie gidsen kunt kiezen. Het is trouwens verstandig om het spel nu even te saven, zodat je altijd nog opnieuw kunt beginnen vanaf dit punt. Hoe het verhaal zich verder ontwikkelt, hangt natuurlijk helemaal af van de gids die je kiest. Ook de tegenstanders waar je mee te maken krijgt, verschillen per gids.

Conclusie

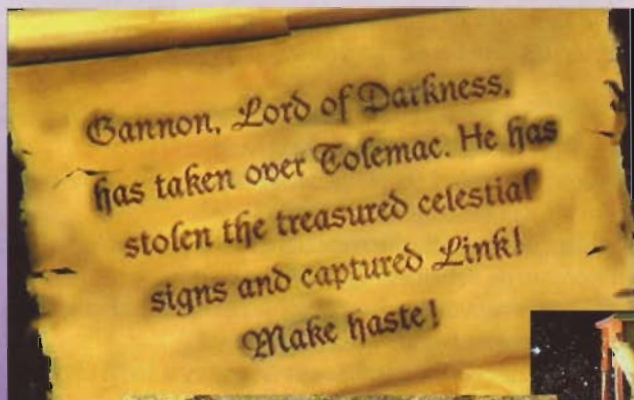
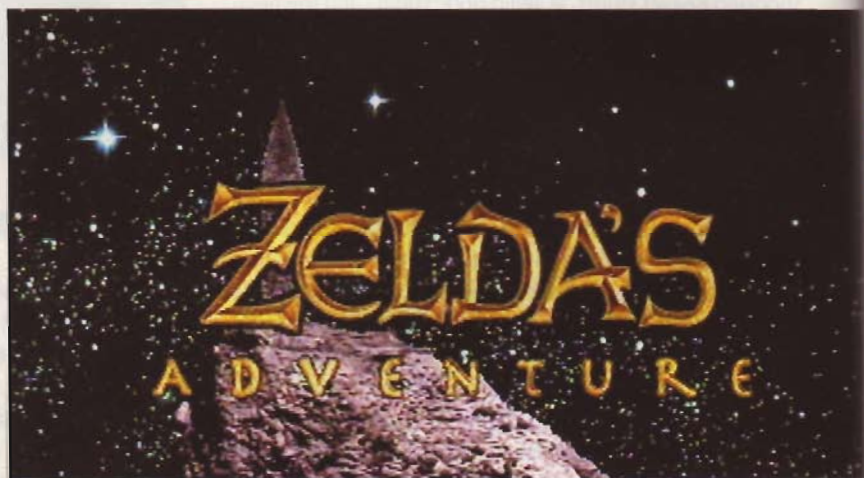
Mad Dog McCree II: The Lost Gold is een waardig vervolg op het eerste deel. Zowel het geluid als de filmbeelden lijken nog iets beter te zijn dan het origineel, al lijkt de actie af en toe een beetje te haperen. Misschien dat dit echter nog gecorrigeerd wordt in de definitieve versie. Als je de originele Mad Dog McCree een leuk spel vond, zul je het vervolg ook waarderen. Verwacht echter geen hoogstaande acteeprestaties, want het blijft natuurlijk een B-film. De manier waarop men drie spellen in één heeft verwerkt (dankzij de drie verschillende routes), is een leuke vondst. Het spel lijkt zo een beetje op Who shot Johnny Rock, waarin je ook meerdere routes naar het einddoel kon kiezen. Het is overigens wel aan te raden om Mad Dog II met de Peacekeeper te spelen, want dan wordt het zowel makkelijker als leuker.

Heldhaftige prinses redt broertje

Ongeveer een jaar geleden bespraken we al eens een vroege versie van Zelda's Adventure, in de veronderstelling dat het definitieve spel snel in de winkels zou liggen. We konden toen niet vermoeden dat het spel nog ruim een jaar op zich zou laten wachten. Het schijnt nu echter bijna zover te zijn, dus bij deze nogmaals aandacht voor **Zelda's Adventure.**

René Janssen

CD-i-bezitters hebben eerder kennis kunnen maken met Zelda en haar broer Link. Er zijn namelijk al twee CD-i's verschenen met respectievelijk Zelda en Link in de hoofdrol, maar beide spellen zijn niet te vergelijken met Zelda's Adventure.

Role Playing Game

Om te beginnen heeft Zelda's nieuwe avontuur veel meer diepgang dan de simpelere platform/puzzelspellen Link en Zelda. Het gaat hier namelijk om een heuse RPG, oftewel een Role Playing Game. Je kruipt in dergelijke spellen in de huid van een bepaalde figuur en beleeft allerlei spannende avonturen. Vaak komt er ook een flinke dosis magie aan te pas en moeten er puzzels worden opgelost. Verder krijg je regelmatig opdrachten van andere personen die je ontmoet. Om het spel te completeren moet je tenslotte ook nog over de nodige vechtkunst beschikken, want Zelda wordt constant aangevallen door Ganon's handlangers.

Ganon weer!

Het spel begint met een fraaie intro, waarin we een duister kasteel zien, slechts verlicht door bliksemflitsen. De camera zoomt in op de kasteeltoren, waar een oude tovenaars zich beklagt omdat er zo niets terecht komt van zijn grote hobby (sterrenkijken). Hij moppert nog wat verder, en zo komen we onder andere te weten dat slechterik Ganon (de aartsvijand van Link en Zelda) weer eens uit is op de heerschappij over het land Tolemac. Om dat te bereiken heeft hij Link ontvoerd en dus moet Zelda op pad om haar broer te bevrijden. Om Tolemac te bevrijden, moet zij zeven magische sterrenbeelden vinden. Deze liggen verspreid over het hele land, dat behoorlijk uitgestrekt is. Alsof dat nog niet genoeg is, zijn er ook nog ondergrondse gebieden die verkend moeten worden.

Blonde kruin

Je ziet Zelda en haar omgeving vanuit een verrassend gezichtspunt: een beetje schuin van bovenaf. Wat meteen opvalt zijn de realistische graphics. Zelda, andere spelkarakters en (delen van) de achtergrond zijn namelijk genderd. Aangevuld met normale, getekende graphics ziet het spel er heel realistisch uit, al is het wel jammer dat je eigenlijk constant naar Zelda's blonde kruin zit te kijken en alleen in de intro haar gezicht ziet. Ook het geluid is prima in orde, met sfeervolle achtergrondmuziek, digitale geluidseffecten en gesproken teksten. Met de richtingknoppen van de joystick stuur je Zelda over het scherm. Eén van de actieknoppen wordt gebruikt om te vechten, de tweede om het inventarisscherm op te roepen. In die inventaris stop je alle wapens en andere voorwerpen die je onderweg vindt of krijgt.

Kleine missies

Zoals gezegd heb je niet alleen een hoofddoel (Tolemac bevrijden), maar bevat het spel ook nog verschillende kleine missies. Meestal moet je daarin een bepaald voorwerp voor iemand zoeken, waarna je in ruil een nieuw voorwerp krijgt. Dat moet je vervolgens weer naar iemand anders brengen, enzovoort. Een oude vrouw vraagt je bijvoorbeeld om geld, terwijl een ander dringend verlegen zit om water. Beide heb je niet, dus moet je er naar op zoek. Water kun je vinden bij de bron van een rivier, maar dan heb je wel iets nodig om het in te doen. Zodra je iemands wens hebt ingewilligd, zal deze je over het algemeen belonen met een voorwerp of een nuttige aanwijzing.

Wapens

Verder wemelt het in Tolemac van de vijanden, die uit alle hoeken en gaten op je afkomen. Je krijgt onder andere te maken met grijsbebaarde druiden, snel bewegende spinners en vreemd uitzienende wezentjes die nog het meest op bolletjes wol lijken (maar levensgevaarlijk zijn!). In het begin is Zelda ongewapend, maar op één van de eerste schermen kun je al een toverstaf vinden. Hiermee kun je flink van je af slaan, al moet je de meeste tegenstanders wel meerdere malen raken. Naast de toverstaf kun je nog andere wapens vinden, waaronder een pijl en boog, een boemerang, messen en toverspreuken. Soms laten verslagen vijanden bonussen achter, zoals hartjes (nieuwe energie), robijnen (als betaalmiddel te gebruiken in winkels en herbergen) of sleutels (nodig voor afgesloten deuren). Zelda start het spel overigens met drie volle hartjes, die iedere keer dat ze geraakt wordt leger raken. Zodra je

PREVIEWS

geen energie meer hebt, ga je weer helemaal terug naar het allereerste scherm. Je verliest dan echter niet de voorwerpen die je in je bezit had. Gelukkig maar, want anders zou het wel heel frustrerend worden.

Tientallen schermen

Het spel bestaat uit tientallen schermen, die trouwens niet met Zelda meescrollen. Zodra je de rand van een scherm bereikt, moet je steeds even wachten tot het volgende scherm (in z'n geheel) verschijnt. In principe kun je op ieder scherm vier kanten op. Soms kun je bepaalde richtingen echter niet kiezen, bijvoorbeeld vanwege een rivier of een ander obstakel. In één van de eerste ondergrondse levels kom je op een gegeven moment bijvoorbeeld bij een kloof, waar je zonder hulp niet overheen kunt. Als je de omgeving echter goed afzoekt, zul je al snel een ladder vinden die je over de kloof heen kunt leggen. Verder zijn er af en toe twee of meer paden die in een bepaalde richting leiden, zodat je moet kiezen welke weg je neemt. De ondergrondse lokaties bereik je meestal via grotten.

Spellen saveen

Het land Tolemac is ontzettend groot en het is dus heel handig dat er automatisch een kaart wordt bijgehouden van de plaatsen waar je al bent geweest, zowel boven als

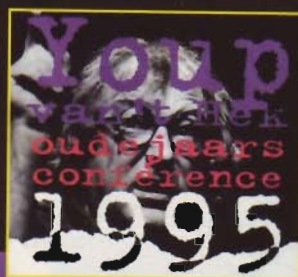
onder de grond. Ook heel nuttig is de mogelijkheid om maximaal drie spellen te saveen. Op het inventaris-scherm bevindt zich een Exit-knop. Als hier op wordt geklikt, krijg je de kans het huidige spel te saveen. Aangezien je beschikt over een oneindig aantal levens, kun je in feite net zo lang doorspelen als je zelf wilt. Iedere keer dat je 'dood gaat', blijven de verzamelde robijnen, wapens en andere voorwerpen in je bezit, dus je wordt steeds sterker. Dat opbouwen van je karakter is ook een typisch kenmerk van een RPG.

Conclusie

We hebben ruim een jaar moeten wachten op Zelda's Adventure, maar nu is het dan (bijna) zover. Omdat het een kruising is tussen een aktiespel en een RPG, is het een spel dat veel CD-i-bezitters zal aanspreken. Qua presentatie is alles prima verzorgd. Ook is het vrij moeilijk omdat je, zeker als je je karakter nog niet zo hebt opgebouwd, in het begin heel snel dood gaat en dan weer terug moet naar de start. Dan duiken alle eerder gedode vijanden weer op hun oorspronkelijke lokatie op en moet je dus weer van voren af aan met de strijd beginnen. Maar wie heeft gezegd dat het bevrijden van Tolemac een eenvoudig klusje was?

Oudejaarsconférence 1995

Youp van 't Hek

Driekwart van Nederland keek iets meer dan een week geleden naar de Oudejaarsconférence van Youp van 't Hek. Wederom zeer indrukwekkend, is de conclusie en deze show zal bij mij nog zeer regelmatig in de herhaling gaan. Sterker nog, waarschijnlijk heb ik de conférence op dit moment al weer een keer of drie bekeken, want de Video CD ligt nu al in de winkel.

Foeke Collet

Het geval wil echter dat op het moment dat ik dit schrijf, het half december is, en ik nog geen grap of liedje heb gehoord. Dit is het gevolg van een drukke feestmaand, zeer vroege deadlines en de supersnelle release van deze Video CD. Leuk voor de kijkers, moeilijk voor de recensent.

Uitverkocht

Het plan was jullie te verrassen met een verslag van een try out van de Oudejaarsconférence. Een exclusieve Youp-live dus. Vol goede moed trokken wij aan de nodige touwtjes, maar zoals Youp in zijn show 'Ergens in de Verte' al meldde: het gaat goed met hem, echt héél goed. Te goed, vonden wij, want bij wie we ook aanklopten, smeekten of dreigden en hoeveel geld we ook boden, er was geen kaartje meer te krijgen. De shows waren uitverkocht en bleven uitverkocht. Maar kan je anders verwachten bij Nederlands populairste cabaretier?

Oudejaar 1989

Die enorme populariteit vindt zijn oorsprong zes jaar geleden, op 31 december 1989. Niet dat Joseph Jacobus Maria van 't Hek voor die tijd iets anders deed, maar op die avond was driekwart van Nederland (mezelf inclusief) in één keer verslaafd aan zijn kijk op, en verwoording van het leven en de dood. 'Leef je leven alsof elk moment het laatste kan zijn. Geniet ervan, met volle teugen.' Het gegeven was ook toen al bekend, maar de timing (oudejaarsavond, een paar minuten voor twaalf) en de indrukwekkende tekst gaven het lied een aangrijpend mooie extra dimensie. "Kom laten we dansen..."

Oudejaar 1995

De Oudejaarsconférence 1995: wat het wordt kan ik nu nog niet zeggen, maar over hoe 't wordt durf ik een gok te wagen. In elke grap zal, om het met Youps woorden te zeggen, 'wat gemalen glas zitten, een pijnlijk waarheidje dat even 'au' doet'. Hij zal hameren op de verplichting om het leven te grijpen en de liefde niet te laten wegglijden. Shockerende grappen zullen worden afgewisseld met gevoelige liedjes en terechte stiltes. Alles met elkaar verbonden door één rode draad. Intussen weten we allemaal wat die rode draad is, en hebben we weer even voldoende proviant en brandstof om van 1996 wat moois te maken.

Youp van 't Hek
Oudejaarsconférence
1995

Nederlands
f 39,95 Bfr. 699
Philips Media

Bijna een jaar geleden kondigden we een nieuw fenomeen aan, het jaaroverzicht op CD-i. Zeer verbaasd en enthousiast waren we over de disc *Dit was 1994*. Tot dan toe kenden we slechts boeken waarin overzichten verschenen. Nooit hadden we meegemaakt

dat jaaroverzichten bewegende beelden, muziek en gesproken woord bevatten. Waren we vorig jaar al enthousiast, dit jaar zijn we nog uitbundiger, want *Dit was 1995* is uit! In één woord: fantastisch.

Klaas Smit

Dit was 1995

Een naslagwerk van topkwaliteit

Ik kan het niet laten beide CD-i's met elkaar te vergelijken. *Dit was 1994* is de hemel ingeprezen, bijna alle CD-i-bezitters haalden de schijf in huis en niemand heeft ook maar een afkeurend geluid laten horen over deze CD-i. Geen wonder, want het is gewoon een prachtig naslagwerk, dat dan ook de nodige Awards wist te winnen. Al die loftuitingen blijven recht overeind, maar worden nu overvleugeld door het verschijnen van *Dit was 1995*. Daar ben ik nog positiever over en iedereen die '1994' al geweldig vond, zal '1995' fantastisch vinden. Gelukkig komt *Dit was 1995* ook in België uit, in tegenstelling tot de 1994-editie.

Nieuwe binnenkomer

Er is bij dit tweede jaaroverzicht op CD-i gekozen voor dezelfde opzet in een splinternieuw jasje. En dat jasje zit als gegoten. Bovendien ziet het er nog prachtig uit ook.

De vorige editie kende een scherm met twaalf tijdschriften, die ieder een maand vertegenwoordigden. De '1995'-schijf ziet er strakker en naar mijn smaak mooier uit: twee rijen van zes vierkantjes met daar schuin onder of boven de namen van de maanden. Met één klik op de knop ben je zo weer terug in maart '95.

Maandschermen

Heb je een maand geselecteerd, dan staat je weer een zeer aangename verrassing te wachten. Het scherm is in drieën gedeeld: links het weer, in het midden de onderwerpen en rechts de dagen van de maand. Strak en uiterst overzichtelijk vind je zo je weg per maand. Vooral het gemiddelde weer van die maand is een welkome aanvulling, speciaal voor ons Nederlanders. Meer dan de helft van onze gesprekken gaat immers over het weer. Daar is

**Meer dan 200 nieuwsfeiten,
ruim 60 videofragmenten en
meer dan 500 foto's**

het de makers natuurlijk niet om te doen geweest. Zij hebben zeer goed ingeschat dat mensen zoals ik het leuk vinden om te weten dat februari 1995 niet alleen de warmste maand in 300 jaar was, maar ook de natste. Compleet met een kaart van Nederland en de bekende wolkjes, zonnetjes en kleuren, staat alle informatie op je scherm. Wanneer je de informatie niet onderwerp voor onderwerp wilt langslopen, kies je voor de knop 'Speel alles'. De gehele maand zal dan van dag één tot en met de laatste dag aan je voorbij trekken.

Wat staat er op?

De archieven van de NOS zijn onder redactie van het ANP volledig overhoop gehaald om een zo evenwichtig mogelijke CD-i samen te kunnen stellen. En dat is heel goed gelukt. Werkelijk alle belangrijke en opmerkelijke nieuwsfeiten zijn terug te vinden op *Dit was 1995*.

Iedereen weet de meeste voorvallen nog wel, maar wanneer gebeurde het ook alweer en hoe zat de vork nu precies in de steel? Wie herinnert zich niet de afschuwelijke moord op premier Rabin van Israël, de gasaanslagen in de metro van Japan, het O.J. Simpson proces en de aardbeving begin 1995 in Los Angeles. Iedereen toch? Maar ik betrapte mezelf erop dat ik echt vergeten was wanneer die zaken zich allemaal hebben voorgedaan. Gelukkig kun je dat nu in alle rust nog een keer opzoeken.

Ook minder zware zaken als het succes van de film *Forrest Gump* (was dat 1995?), Christo die de Rijksdag inpakte, Schumacher die wereldkampioen werd in de Formule 1 en het schandaal rond de acteur Hugh Grant zijn nogmaals te beleven.

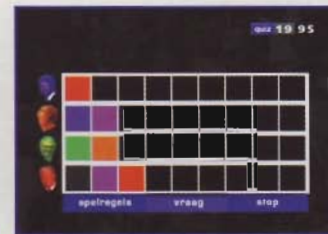
Thematisch en een quiz

Ben je geïnteresseerd in bepaalde onderwerpen en wil je direct naar je keuze toe, dan kan dat via de thematische ingangen. Net als de vorige editie kun je kiezen uit onder andere Oorlog & Vrede, Mens & Recht, Sport, Cultuur, enzovoort.

En natuurlijk is de kennisquiz niet vergeten. Hoe en wat, dat vertellen we niet. Wel is duidelijk dat er bijzondere rollen zijn weggelegd voor bekende persoonlijkheden, onder wie president Clinton en koningin Beatrix.

Conclusie

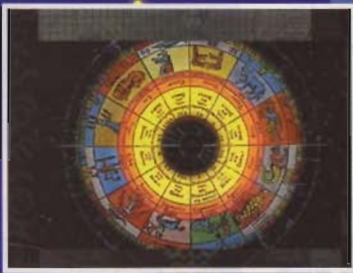
Niet over nadenken, maar meteen aanschaffen, zou ik bijna willen zeggen. Wie de vorige editie heeft, mag deze sterk verbeterde 1995-uitgave niet missen. En wie vorig jaar nog niet overtuigd was; loop je plaatselijke CD-i-winkel binnen en bekijk *Dit was 1995*. Zeker weten dat je dit volledig Nederlandstalige collectors-item niet laat liggen.

**Dit was
1995**
Nederlands
f 79,95
Bfr. 1.499
Philips Media

Wat staat er in de sterren?

Persoonlijke horoscoop

Kreten als 'u gaat binnenkort een lange reis maken' of 'vrouwe fortuna lacht u deze week toe' hoeft u op **Het staat in de sterren** niet te verwachten. Deze CD-i is tot stand gekomen in samenwerking met drie echte astrologen, en hoewel het onderwerp in een aantrekkelijk en af en toe speels jasje is gestoken, wordt de basis gevormd door serieuze informatie.

Hoewel er vaak wat lacherig over gedaan wordt, heeft de horoscoop zonder twijfel een vaste plaats veroverd in de westerse maatschappij. In het leeuwendeel van de tijdschriften die wekelijks en maandelijks verschijnen is ruimte gereserveerd voor astrologische voorspellingen. En geef toe; 'cynist' of 'gelovige', wie leest niet even snel zijn eigen sterrenbeeld om te weten wat de nabije toekomst brengt? Of het nu klopt of niet, het is gewoon leuk.

Serius maar leuk

Het staat in de Sterren is van een heel ander kaliber dan die vier regeltjes in de bladen die je vertellen dat het 'verstandiger is om deze week maar binnen te blijven'. Vrij logisch, omdat er voor een serieuze astrologische analyse veel meer informatie nodig is dan alleen het sterrenbeeld. Op de CD-i bestaat de mogelijkheid specifieke, persoonlijke informatie in te voeren zodat er nauwkeurige astrologische inschattingen over de betrokken persoon gemaakt kunnen worden. En dan hebben we het natuurlijk niet over het voorspellen van de toekomst, maar over karaktertrekken van personen en hoe die zich verhouden tot andere mensen. Hoewel dus serius aangepakt, is de opzet van *Het staat in de Sterren* echter vooral dat het heel erg leuk is om hier eens in te duiken.

Foeke Collet

Serieuze astrologie

in een aantrekkelijk jasje

Boodschap van de Goden

Het beginscherm van *Het staat in de Sterren* biedt de keuze uit een introductie, astro-info, persoonlijke horoscoop en relatie-horoscoop. De astro-info geeft informatie over de geschiedenis van de astrologie. De mensen zagen de planeten in het verleden als levende goden die een boodschap voor de aarde hadden. Astrologie werd dan ook vooral gebruikt om de toekomst te voorspellen. Op deze manier kwam men te weten wanneer er gezaaid en geogost moest worden en was het handig om via de sterren uit te vinden hoe een oorlog zou aflopen, voordat er werd begonnen met vechten. Alleen voor de machtige koning van Mesopotamië werd een persoonlijke horoscoop gemaakt, omdat zijn gesteldheid samenhang met de toekomst van het hele rijk. Het trekken van persoonlijke horoscopen kwam pas in de 19e eeuw in Europa op gang. Naast een kijkje in de geschiedenis is er op het beginscherm informatie over ons zonnestelsel (om de achtergronden van de astrologie te begrijpen), wordt er uitgelegd hoe een horoscoop wordt gemaakt en komen de liefdesplaneet Venus en de planeet Mars (passie en hartstocht) in beeld bij het astrologisch bekijken van relaties.

Persoonlijke horoscoop

In de westerse wereld van de 20e eeuw wordt de astrologie vooral gebruikt in de relatiesfeer, en op *Het staat in de Sterren* staan de persoonlijke- en de relatie-horoscoop dan ook centraal.

Voor het bekijken van de persoonlijke horoscoop en de relatie-horoscoop moet de gebruiker de plaats en precieze(!) tijd van zijn geboorte invoeren. Alleen met de exacte stand van de sterren op het moment van jouw geboorte is het namelijk mogelijk een goede horoscoop te trekken. Is dit persoonsbewijs ingevoerd dan kan de CD-i je van alles vertellen over tal van onderwerpen. Karaktertrekken, liefde, de perfecte partner, romantiek en sex zijn belangrijke gebieden, maar er is veel meer mogelijk. Er wordt ingegaan op wat jij in een partner zoekt, of mensen bij elkaar passen, hoe het zit met vakantie, ontspanning, trouw, geld en ga maar door. Er kan ook een 'composite' horoscoop worden samengesteld van twee mensen en met een astro-test kan je de persoonlijke schets van jouw ideale type van dit moment te weten komen. Zelfs de voor jou meest romantische dagen van het jaar zijn uit te pluizen. Zonder meteen al te drastische conclusies te trekken is dit toch altijd leuk om te weten.

Sprookjes-achtig

De gesproken informatie krijg je van de vooral van *Wordt Vervolgd* bekende Han Peekel, en ik moet toegeven dat zijn vriendelijke stem het een stuk draaglijker maakt om je karakter (met die paar goede- en veel meer minder fraaie kanten) open en bloot voorgeschoteld te krijgen. SPC Vision nam de programmering voor zijn rekening, terwijl de vormgeving van *Het staat in de sterren* is verzorgd door MattMo, die in CD-i Magazine nummer 9 van vorig jaar uitgebreid aan het woord waren. Ze hebben er een brede en aantrekkelijke mix van gemaakt met zowel schilderachtige - speciaal voor deze disc gemaakte - aquarellen (van bijvoorbeeld de sterrenbeelden) als zeer ruimtelijke schermen met driedimensionale animaties. Hierdoor wordt een beetje geheimzinnige of zoals de vormgevers zelf zeggen 'sprookjes-achtige' sfeer gecreëerd. Dit wordt nog versterkt door het feit dat veel objecten doorzichtig zijn en de achtergrond er doorheen schijnt. Knap is dat deze, soms bijna futuristische, opzet nergens onoverzichtelijk wordt, en het grote aantal keuze-elementen duidelijk is aangegeven. Kortom, een aantrekkelijke CD-i voor iedereen die benieuwd is naar wat de sterren in petto hebben.

Op televisie

Dat astrologie 'leeft' bewijst de kersverse Tros TV-show *Strikt persoonlijk, het staat in de Sterren*. De door Ralph Inbar gepresenteerde serie beleefde op Oudjaarsavond haar première. Uniek is dat de CD-i *Het staat in de sterren* wordt gebruikt als 'astrologisch gereedschap' voor dit programma. Interactieve kost voor sterren-fans.

Het staat
in de sterren

Nederlands
f 99,95 Bfr. 1.799
Philips Media

Rien Poortvliets

bestseller

interactief

Kabouters in je CD-i-speler

Zonder twijfel kent iedereen de kabouterboeken van de onlangs overleden illustrator Rien Poortvliet. En niet alleen in Nederland, want na het dagboek van Anne Frank zijn het zo'n beetje de meest verkochte Nederlandse boeken in het buitenland. Voor producent Eaglevision reden genoeg om nu een CD-i-versie van deze standaardwerken op de markt te brengen.

Joost Hölcher

Al twintig jaar is het voor veel gezinnetjes een gezellig knus tijdverdrijf om op regenachtige zondagmiddagen in de herfst met een lekker glas warme chocolademelk de kabouterboeken van Rien Poortvliet door te bladeren. Een ganse generatie is er mee opgegroeid en de voorstelling die iemand sindsdien van een kabouter heeft, is die zoals Poortvliet haar in zijn boeken heeft vastgelegd.

Lief wereldje

Niet dat hij erg veel aan het bestaande beeld heeft toegevoegd. Wat hij voornamelijk gedaan heeft is het in de vorige eeuw in het Duitse taalgebied ontstane idee van het piepkleine mannetje met een rode puntmuts uitbreiden met allerlei aan het vooroorlogse landelijke leven ontleende folklore. Ook weerspiegelt het huiselijk leven van Poortvliets kabouters een traditioneel rollenpatroon en een godsvruchtige berusting in de stand der dingen, die iets verraden van de levensbeschouwelijke instelling van de auteur. Zo staat moeder kabouter iedere dag vroeg op om het badwater voor vader klaar te maken, na het eten wordt er devoot voorgelezen uit een niet nader omschreven dik boek met wijsheid, kabouters wonen tot hun huwelijk bij hun ouders en blijven daarna voor altijd samen en ga zo maar door. Een lief wereldje dat je zonder gevaar je kinderen kunt voorhouden als ideaalbeeld. Ze zullen er in ieder geval geen al te ondeugende ideeën van krijgen.

Begenadigd tekenaar

Toch kan niet alleen die onschuldigheid verantwoordelijk gesteld worden voor het enorme succes dat Poortvliets kleine schepseltjes tot nu toe gehad hebben over de hele wereld. Want het kan moeilijk ontkend worden dat Poortvliet een zeer begenadigd tekenaar was, naar wiens plaatjes je wel vol bewondering moet kijken. Na zijn dood waren zowel vriend als vijand vol lof over zijn technische beheersing van de schilderkunst, al was niet iedereen dezelfde kunstzinnige opvattingen toegedaan als de overleden volkskunstenaar. Het woord kunstenaar vervulde Poortvliet trouwens altijd met afschuw; liever zag hij zichzelf als ambachtsman die een eerlijk oud handwerk beoefende en hij pretendeerde niets te begrijpen van de diepere lading die zogenaamde 'echte' kunstenaars aan hun werk probeerden mee te geven. Het feit dat hij dat streven als onzin placht af te doen, maakte hem niet zeer geliefd bij zijn vakbroeders tegen wil en dank, maar blijkbaar was dit precies de juiste toon om het grote publiek direct aan te spreken. Hier was een man die razend knap kon tekenen en zich toch bezighield met begrijpelijke, niet hoogdravende thema's die nooit al te ver van huis waren.

Trollen en snotgurgelen

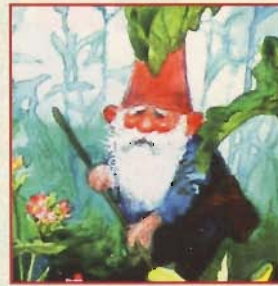
Dit zal meer de richting zijn waarin de oorsprong van Poortvliets succes gezocht moet worden en vanzelfsprekend gaat wat geldt voor de boeken ook op voor de nu verschenen CD-i. Toch is het schijfje meer voor kinderen alleen bedoeld dan de boeken, die toch ook voor veel volwassenen boeiend genoeg zijn om zo nu en dan nog eens door te bladeren. De tekst wordt voorgelezen door Frank Groothof, voornamelijk bekend van Sesamstraat waar hij onder andere Dikkie Dik voorleest aan peuters van bijna kabouterachtige afmetingen. Dit geeft de CD-i al meteen een kinderlijk gevoel, wat nog versterkt wordt door een nogal onsamenhangende indeling. Een kind zal dat hoogstwaarschijnlijk een zorg zijn, maar een volwassene

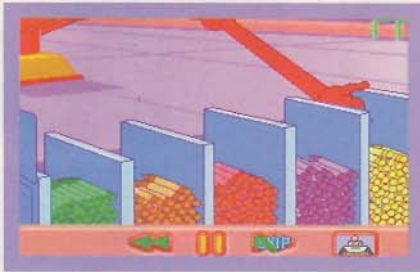
verwondert zich zo nu en dan over de hakken waar vanaf Groothof met het grootste gemak op takken belandt, terwijl de oorspronkelijke boeken juist een toonbeeld van ordelijkheid en overzichtelijkheid zijn. Deze 'rommeligheid' valt voornamelijk op wanneer je in het beginmenu - een interieurtekening van een kabouterwoning - via een bolderkar kiest voor een lineaire presentatie van een deel van de inhoud, een soort verhaaltje over kabouters. Hierin kan niet worden ingegrepen en wordt niets van de kijker verwacht. Aangezien het verhaal is opgebouwd als een selectie van een aantal fragmentjes die elders wel interactief zijn maar hier niet direct op elkaar aansluiten, kan het gebeuren dat bij een plaatje van een kabouter die een huis aan het bouwen is de eerste zin zo ongeveer luidt: "Zo'n 20 jaar voor zijn huwelijk begint de kabouter met de bouw". Waar hebben we het hier over?, denkt de volwassene (en laten we voor de zekerheid kinderen toch ook maar niet al te zeer onderschatten), maar een kniesoor die daarop let. Over kniesoren gesproken; buiten kabouters passeren ook nog een aantal andere mythische of fantastische bosbewoners de revue, zoals trollen, kobolden, uldra's en snotgurgelen.

Sprookjes

Heb je echter in het beginscherm de andere optie gekozen door op het rugzakje te klikken, dan wordt er iets meer participatie van de kijker verlangd, zij het allemaal op het niveau van een achtjarige. In zes typische Poortvliet-landschapjes moet je zo'n drie à vier hotspots zoeken die allemaal een facet uit het leven en werken der kabouters belichten. Soms gaat dit gepaard met wat eenvoudige doch aan kinderen zeer welbestede puzzeltjes. Hier en daar is op beperkte schaal zelfs geprobeerd Poortvliets werk aan te passen aan het medium door eens een armpje of beentje te laten bewegen, en dat de voetstappen niet altijd synchroon klinken zal geen kind interesseren. Overal is wel ruim gebruik gemaakt van camerabewegingen om een prettig dynamisch maar rustig beeld te vormen. Nergens zijn saaie stilstaande beelden en overal zitten leuke geluidseffecten achter. Kortom, het is een geslaagde eerste poging een plaatjesboek voor interactief gebruik op je televisie te bewerken. De vergelijking met het origineel is in het geval van een dermate grote populariteit altijd een riskante, en ik wil die dus ook niet maken, maar het mag gezegd dat kinderen die nog in sprookjes geloven ook heel erg blij met dit schijfje zullen zijn. Laten we het als een postuum eerbetoon aan deze Norman Rockwell van de Lage Landen beschouwen, die ongetwijfeld ook het liefst in sprookjes was blijven geloven.

De Kabouter
f 69,95
Quercus Media
Bfr. 1.299
Philips Media

KLEUREN

Binnenkort zal er weer een nieuwe interactieve kinder-CD-i voor de allerjongsten verschijnen. En wel *De krijtjesfabriek*. Deze fabriek voorziet alle kinderen van kleurkrijtjes.

Een belangrijke taak. En alle werknemers hebben het prima naar hun zin.

Maar zoals zo vaak gooit er weer iemand roet in het eten.

Lennie Pardoel

Met CD-i heb je de werkelijke krijtjes niet nodig, want je gebruikt gewoon de afstandsbediening en het kleurenpalet. Keuze genoeg, en beslist een stuk minder rommelig. En dat is ook wel eens een keer prettig voor de ouders. Immers, menig vader of moeder zal regelmatig bijna zijn nek gebroken hebben over rondslingerende wasco-krijtjes, stiften of kleurpotloden. Dat hun kinderen met deze CD-i hun leervaardigheden in realistische situaties kunnen ontwikkelen, zoals toepasselijk in de handleiding staat, is dan natuurlijk mooi meegenomen.

Rare dingen

Er gebeuren rare dingen in het land van de krijtjesfabriek. Wanneer een nieuwe directeur de fabriek overneemt, gaan er heel wat dingen mis. Hij neemt het niet zo nauw met de kwaliteit van de krijtjes, onder het mom van 'kinderen merken het toch niet als er wat mis mee is'. Vroeger werden alle dozen keurig gesorteerd, zodat alle kleuren in één doos terecht kwamen. Maar onder de nieuwe directeur lijkt kwaliteit niet meer belangrijk te zijn. En ja, dan gaan er natuurlijk dingen mis. Zo raakt een stadje al zijn kleuren kwijt omdat de juiste krijtjes niet op tijd arriveren. De werknemers kunnen dit niet over hun kant laten gaan en komen in opstand tegen de nieuwe directeur (die overigens de toepasselijke naam 'meneer Pan' heeft). Hoe dit allemaal afloopt wil ik niet verklappen. Dat wordt in het verhaal wel duidelijk.

De krijtjesfabriek

EN PUZZELEN

ZONDER ROMMEL

Aan de slag

Genoeg geluisterd. Er is weer van alles te doen. Allereerst het inkleuren. Wil je de fabriek liever geel met groen en blauw, dan doe je dat gewoon. Je kunt het hele verhaal van de kleuren voorzien die je zelf het mooist vindt. Ben je klaar dan bekijk en beluister je het verhaal nog eens, maar nu in je eigen creaties. Heb je niet zo'n zin om te kleuren, dan kies je voor één van de spellen. Zo zijn er buizen te repareren. Je moet hiervoor de juiste buisstukken aanklikken, en soms moeten die stukken ook in de juiste positie gedraaid worden door er meerdere keren op te klikken. Een iets moeilijker spel is het repareren van remmen. Een beetje technisch inzicht 'in de dop' kan hierbij ook geen kwaad. Voor de puzzelfanaatjes zijn er maar liefst 22 remmenpuzzels op te lossen. De behendigheid en vooral de snelheid zijn te testen in de krijtjessorteermachine. In de vakken zitten wel eens verkeerde kleuren, terwijl ze naar beneden zakken. Voordat de krijtjes uit beeld verdwijnen, moet je de verkeerde kleuren, die steeds sneller voorbij komen, aanklikken. De score loopt op.

Ook kun je je eigen kleuren mengen door ze in een mixer te gooien. En met het spel 'maak je eigen krijtjes' heb je de mogelijkheid 26 geheel persoonlijke krijtjes te fabriceren, die je overigens ook weer in je eigen gekleurde verhaal kunt gebruiken. Voldoende oefenmateriaal dus voor alle kunstenaars en techneuten in spé.

Muziek maken

Tot slot de lawaaimachine. Die is leuk! Op allerlei manieren zijn de geluiden van trommels, trompetten en 'ahs' en 'wows' en nog veel meer te combineren. Je krijgt een reuze komisch effect wanneer die bij elkaar gezet worden. Ik kan me voorstellen dat kinderen hier nooit genoeg van krijgen. Dus ouders, een koptelefoon is wat dit betreft geen overbodige luxe. Opnieuw prettig trouwens dat de werkelijkheid hier nagebootst kan worden en dat die instrumenten niet allemaal door de huiskamer verspreid liggen. Waarmee ik natuurlijk niet wil beweren dat computergeluiden de akoustische klanken kunnen vervangen. Hetgeen uiteraard ook geldt voor een tekening op papier. CD-i is dan ook een heel ander medium. Net zo waardevol, maar op een andere manier.

Dus wanneer kinderen geen zin hebben om hun spullen op te ruimen, mogen ze van mij geheel verantwoord met deze CD-i spelen.

De krijtjesfabriek

Nederlands
Kinderen 4+
f 79,95 Bfr. 1499
Philips Media

VIJF REDENEREN OM U TE ABONNEREN

Word Abonnee voor 1 JAAR (f 139,50/bfr. 2790,-) EN kies éÉN van de volgende 6 geschenken:

- **Het leukste computerblad van Nederland en België**
- **Het duidelijkste computerblad van Nederland en België**
- **Elk nummer is voorzien van een CD-ROM boordevol programma's**
- **U bespaart per jaar een kleine f 40,-/Bfr. 800 (of f 110,-/Bfr. 2200 in twee jaar)**
- **U krijgt fantastische welkomstgeschenken**

Word Abonnee voor 2 JAAR (f 249,-/bfr. 4980) EN U ONTVANGT:

Ja, ik word abonnee van PC Consument voor 1 of 2 jaar*:

Naam: M/V

Adres:

Postcode: **Plaats:**

Telefoon:

Handtekening:

* Aankruisen wat gewenst is: 1 jaar of 2 jaar

Stuur de BON naar: PC Consument, Antwoordnummer 1228, 2000 VG Haarlem (postzegel niet nodig)

Wijze van betaling Nederland:

- Giro/Eurocheque
 - Machtiging gehele bedrag
 - Machtiging in twee gelijke termijnen
- Banknummer/Gironummer:

Wijze van betaling België:

- Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op rekeningnummer 230-0292065-18, ten name van de Generale Bank NV in Turnhout, ter attentie van PC Consument.

Zing mee

Alle eendjes
zwemmen in het
water

met de

Zingstrips

Onder het label The Music Marketeers zijn vijf

CD-i's met kinderliedjes uitgebracht.

Hiermee start de nieuwe serie zingstrips.

Bekende liedjes in stripvorm, waarbij je via de

tekstballonnetjes kunt meezingen.

Wat staat er op deze CD-i's? Er zijn twee delen met ouderwetse kinderliedjes, een deel met 12 liedjes van Annie M.G. Schmidt en dan nog Sinterklaas- en Kerstliederen. Ze zijn zowel instrumentaal als begeleid door kinderstemmen te beluisteren, te lezen en te bekijken. Dus kun je zingen, zing dan mee.

Zoals het een echte zingstrip betaamt, kun je meelesen door middel van tekstballonnetjes. Dan hoor je dus de tekst niet, maar moet je 'm al lezend meezingen. Met de musketier met paarse pluim kies je het liedje dat je wilt horen. De titels verschijnen onder de strip in het midden. Heb je gevonden wat je wilt dan klik je simpelweg de strip aan en zingen maar.

Onbedaarlijk aanstekelijk

Bij de CD-i met liedjes van Annie M.G. Schmidt werkt *Dikkertje Dap* onbedaarlijk aanstekelijk. Dat liedje kun je blijven zingen. En als ik *De Katten gaan naar Londen* zie, dan hoor ik onwillekeurig ook de stem van de zanger van VOF de Kunst. Maar zovelen hebben de liedjes van Annie M.G. Schmidt amusant vertolkt en ze zullen dan ook wel altijd populair blijven. Op de twee delen kinderliedjes staan voornamelijk van die ouderwetse meezingers. Ik geloof trouwens niet dat *Moriaantje zo zwart al roet* tegenwoordig nog verantwoorde liederenstof is op de

basisschool. Maar een leuk liedje is het zeker wel. *Zeg ken jij de mosselman* en *Boer wat zeg je van mijn kippen* zijn twee van die andere overbekende liedjes. Wil je meezingen dan kan dat zowel onder begeleiding van de kinderstemmen als zonder, want wanneer je klikt op de musketier met groen bepleisterde mond, dan zie je alleen de tekst in de tekstballonnetjes. Ook zijn er op al deze CD-i's spelletjes te doen. Je krijgt twee plaatjes te zien, waartussen verschillen zitten die je moet raden binnen een bepaalde tijd. Met de cursor wijs je zo'n verschil aan en klik, dan verschijnt er een groen v'tje onder in beeld. Meezingen wordt nu dus nog (inter)actiever dan voorheen met een audio CD.

12 bekende liedjes van
Annie M.G. Schmidt
Deel 1: 15 bekende
kinderliedjes
Deel 2: 15 bekende
kinderliedjes
Zing mee voor de Kerstman
Zing mee voor Sinterklaas

Kinderen 3+

f 24,95

The Music Marketeers

Verkrijgbaar bij Free Record Shop

Tips & Trucs

Waarschijnlijk zullen binnenkort de eerste vastzitters in *Zelda's Adventure* aan de Tips & Trucs-bel hangen. Maar dit keer staat de rubriek nog vol vragen en antwoorden over de intussen bekende klassiekers als *Lemmings*, *The Apprentice*, *Kingdom*, *Burn:Cycle* en *Link*.

René Janssen

Lemmings

H. van Doorn uit Den Bosch en mevrouw van 't Veer uit Zwijndrecht zitten beiden vast in Tricky level 23 (level code LFOCEJLFFU). Eerstgenoemde schrijft zelfs dat hij al een half jaar aan het proberen is de lemmings in dit level te redden. Dit is de oplossing: maak de eerste tien lemmings klimmers. Laat de elfde lemming (als basher) een gat graven door de pilaar. Geef parachutes aan de tien klimmers. Verander de laatste lemming zodra deze de uitgang nadert in een graver, en laat hem een stukje omlaag graven. Verander hem vervolgens in een bruggenbouwer en laat hem een brug bouwen naar de rand van het zojuist gegraven gat. Als het goed is draait hij zich nu om, want iedere keer als een bouwer een obstakel ontmoet, stopt hij met bouwen en draait hij zich om. Verander hem zodra hij zich omdraait in een mijnwerker en laat hem naar de bodem van het gat graven. Op deze manier maakt hij een soort schans voor de andere Lemmings. Deze kunnen nu omhoog klimmen naar de uitgang. De code voor level 24 is trouwens FMCIJNLGFJ.

Dimo's Quest

Mevrouw van 't Veer uit Zwijndrecht heeft ook een probleem met level 12 van *Dimo's Quest*. Ze heeft niets aan een levelcode, want ieder spel heeft zoals jullie weten z'n eigen passwords. We zijn er dus nog maar eens zelf ingedoken en volgens ons gaat-ie zo: verzamel de snoepjes en gebruik de teleporter. Pak de gele sleutel en teleporteer terug. Passeer de liften terwijl ze omhoog gaan en pas op voor de monsters die je het leven zuur maken. Gebruik NIET de schakelaar. Open de deur en pak de rode sleutel en vergeet niet de snoepjes te verzamelen terwijl je omhoog gaat. Je hoeft de eerste deur (met het reddingsvest) niet te openen, want deze heb je niet nodig. Pak de spikes en open de volgende deur. Pak de gele sleutel en het snoep en open de volgende deur. Pak de groene sleutel en open de groene deur voor de uitgang.

Link

Arme mevrouw van 't Veer uit Zwijndrecht en arme Tom Dehouck uit het Belgische Vosselaar. Helemaal in het begin van Link al vastzitten op maar liefst drie plaatsen (de kraterholte, bij Nortinka en bij Goronu), daar word je toch helemaal gek van. Gelukkig hebben we voor beiden de oplossing van de eerste stages van Link.

We beginnen in de voorbereidende stage, waarin je een aantal nuttige voorwerpen kunt verzamelen die je later goed van pas komen. Ga eerst Goronu binnen en verzamel meer dan 200 robijnen door vijanden te doden. Dit kost wel wat tijd, maar later komen die robijnen je uitstekend van pas. Ga Morshu's winkel binnen en koop hier 12 touwen, 12 bommen en 18 maal lampolie (handig voor donkere plekjes, zoals in Goronu!). Sla naar de Triforce om terug te gaan naar de bovenwereld. Ga Nortinka binnen. Dood de Moblin speerwerpers en verzamel minstens 30 sneeuwballen. Pak NIET de sleutel in de uiterst linkse iglo! Laat jezelf nu gedood worden om terug te keren naar de bovenwereld. Sla het spel nu op als spel 2.

Stage 1 (Kraterholte):

Ga de kraterholte binnen. Ga bij Anutu binnen (links boven in het speelscherm), maar pas op voor de lavastenen die door de vulkaan worden uitgespuugd. Praat met Anutu. Hij geeft je een superzwaard en herstelt je levenshart. Verlaat Anutu. Ga naar de doodskop bij het dichtgetimmerde gat en sla er op. Er verschijnt nu een sleutel, die je moet oprapen. Ga het gat binnen. Dood de Vuur Dairas met behulp van sneeuwballen en pak de vuurstenen die ze achterlaten. Zorg dat je er minstens twintig verzamelt. Vecht je een weg naar uiterst rechts op het speelveld (ga terug naar Nortinka als je om de één of andere reden zonder sneeuwballen komt te zitten). Sla de Triforce om terug te keren naar de bovenwereld. Sla het spel op als spel 3.

Stage 2 (Nortinka):

Ga Nortinka binnen. Ga de iglo binnen met het gat erin (uiterst links op het speelveld). Pak de sleutel rechts in de iglo. Verlaat de iglo en ga bij Hamsha binnen. Raak Hamsha als dat nodig is met een vuursteen en ze zal je wat Levenswater geven. Dit herstelt alle harten die je eerder verloren hebt. Ga de deur in rechts onder van de kamer. Selecteer de vuurstenen in je inventaris voordat je verder gaat. Vecht je een weg naar de top van het speelveld. Dood de apen met behulp van vuurstenen (niets

anders werkt hier!). Pas op voor vallende stukken ijs en gaten in de grond. Ga Aypo's bibliotheek binnen (de deur boven in het speelveld). Sla de Triforce om terug te gaan naar de bovenwereld. Bewaar het spel als spel 3.

Stage 3 (Toyku vuurtoren):

Ga de Toyku vuurtoren binnen. Vecht je een weg naar de rechterkant van het speelveld, maar pas op voor een rotsverschuiving halverwege. Pak de sleutel op de richel bij de rotsverschuiving. Ga bij Alora binnen. Vecht je een weg omlaag en verlaat Alora weer door de deur onderin het speelveld. Vecht dan naar de vuurtoren en ga hier binnen (de deur uiterst rechts van het speelveld). Praat met Horgum (helemaal bovenin het speelveld), hij geeft je de lantaarn. Sla de Triforce om terug te keren naar de bovenwereld. Save het spel als spel 3.

Stage 4 (Goronu):

Ga Goronu binnen. Zorg dat je minstens tien bommen, lampolie, touwen en vuurstenen hebt voor deze stage. Vecht naar de rechterkant van het speelveld. Verbrijzel het rotsblok en ga het gat binnen. Gebruik een touw in het midden van het speelveld om omhoog te klimmen en steek over naar de rechterkant van het speelveld. Verlaat Goronu door de deur rechts van het speelveld. Je kunt over de gaten bovenin springen en dan omlaag springen naar de deur, of vanaf beneden omhoog klimmen met behulp van een touw. Er speelt nu een animatie van Goronu. Vecht je naar de top van het speelveld (er zijn twee touwen waar je in kunt klimmen links boven in het speelveld). Dood Goronu (bovenin) met de vuurstenen, je moet hem ongeveer tien keer raken. De klok verschijnt en je krijgt een extra levenshart. Pak de klok en de Triforce verschijnt. Sla de Triforce om terug te keren naar de bovenwereld en sla het spel op als spel 3.

The Apprentice

Maarten, de achtjarige zoon van John Voortman uit Ede, is een enthousiaste Apprentice-speler. Omdat het Maarten maar niet lukt om door het tweede level te komen, vraagt John zich af of het venijn soms zit in een minimaal aantal punten dat je moet halen in level 1. Nee hoor, The Apprentice is (we hebben het al vaker gezegd) gewoon een ontzettend moeilijk spel dat zelfs veel oudere spelers voor de grootste problemen plaatst. Het ziet er weliswaar uit als een spel voor jonge kinderen, maar dat blijkt in de praktijk flink tegen te vallen. Het enige advies dat we Maarten dus kunnen geven, is veel oefenen.

The wizard's castle.

Kingdom: The Far Reaches

Susan van Andel uit Bussum stuurde ons een aanvulling op de oplossing die we in het decembernummer gaven voor het Golden Chalice-probleem. Volgens haar gaat het namelijk zo: gebruik de Travel Spell om Sky Lord te bereiken. Laat Sky Lord je naar de Encounted Waterfall sturen, waar je tijdelijk macht krijgt over de zee. Ga zo snel mogelijk naar de Sea Dweller's Pavillion. Deze is nu bereikbaar en hier kun je de Golden Chalice in ontvangst nemen. Save het spel vervolgens, want je zult waarschijnlijk nog wel een paar keer doodgaan voordat je Kingdom uitgespeeld hebt.

Alice in Wonderland

H. van de Ploeg uit Zandvoort heeft al een paar honderd antwoorden gegeven op een raadsel in dit spel. Het gaat om de vraag "wat gaat weg als je gaat staan, en komt terug als je gaat zitten". Persoonlijk hebben we geen flauw idee, maar misschien kan een van de lezers/lezeressen uitkomst bieden?

Linda Lenssen uit Lottum stuurde het antwoord op een eerdere vraag over The Apprentice. Helaas hadden we het betreffende antwoord inmiddels zelf al gepubliceerd in het decembernummer, maar toch nog bedankt! Linda heeft zelf trouwens ook nog een vraag over The Apprentice. Ze weet namelijk niet hoe ze verder moet bij de zeehond in level 4. Kan iemand haar helpen? Johan Engelen stuurde ook het antwoord op het kat-probleem, plus een andere handige tip: in het eerste level kom je ridders tegen op paardjes. Deze gaan rennen zodra ze je zien. Als er echter een bobbel op het plateau is, moet je daar op gaan staan en dan zien ze je niet meer. Althans, ze komen niet meer op je af lopen.

Marius Kapteijn tenslotte komt niet voorbij level 3, stage 2 (de mechanische toren). Ongeveer halverwege, nadat je de drie zwevende platforms gehad hebt en de mechanische slak gedood hebt, moet je via een bom op een schuin platform springen. Vanaf dat punt komt Marius echter niet verder. Welke Apprentice-expert schiet hem te hulp?

Space Ace

Niels van Eijkelenburg stuurde eerder al enkele nuttige tips over Kingdom: The Far Reaches. Hij is echter van alle markten thuis, want ook voor Space Ace draait hij zijn hand niet om.

- In elk level is het mogelijk dat er een gespiegelde versie verschijnt. Alleen rechts en links zijn dan omgekeerd!
- In een aantal levels is het mogelijk om te veranderen in Ace, je wordt dan een echte superheld. Als je twee levels kunt uitspelen als Ace, verdien je een extra leven.
- Hieronder vind je de bewegingen van levels 1 tot en met 12. Level 13 moet je volgens Niels zelf doen, omdat dit een groot en moeilijk level is, met veel verschillende gangen om uit te kiezen. Alleen de levels 8, 9 en 11 heeft Niels trouwens niet als Ace uitgespeeld. Een sterretje betekent dat je in Ace verandert (knop 1, net zoals bij het schieten). Een 1 betekent Aktieknop 1 (schieten). Denk aan de gespiegelde levels (rechts=links en omgekeerd).

- Level 1: rechts rechts links links * 1 rechts, links, rechts 1 1 links links
- Level 2: links omhoog 1 links 1 omlaag 1
- level 3: omhoog rechts links omhoog * rechts 1 links omhoog 1 rechts rechts (of links, naar keuze)
- level 4: links omlaag omhoog * 1 links 1 1 links 1 rechts (of links)
- level 5: omhoog links rechts * 1 rechts links 1 links 1 links links rechts
- level 6: 1 links omhoog * 1 links 1 rechts 1 links
- level 7: rechts omhoog links links 1 1 omhoog omlaag omhoog 1 omhoog 1 omhoog 1
- level 8: omhoog links rechts rechts rechts links 1
- level 9: 1 omhoog omhoog rechts links links 1 links 1 rechts (of links)
- level 10: links 1 links * rechts 1 links 1 omlaag rechts rechts links links omhoog
- level 11: links rechts 1 omlaag 1
- level 12: rechts omhoog links rechts links 1

Dragon's Lair 2 / Escape from Cybercity

Patrick Schaft uit Roosendaal vraagt zich af of er geen cheats zijn voor deze prachtige, maar volgens hem wel moeilijke spellen. Voor zover wij weten niet Patrick, maar misschien kan iemand anders je helpen? Je vraag over Kingdom hebben we inmiddels beantwoord in het decembernummer van CD-i Magazine.

Burn:Cycle

"Wat moet ik doen bij Cortex, waar Chris me wil helpen?" Dat vraagt Michiel Hoogman uit Groningen zich af in Burn:Cycle. Als hij Chris namelijk vraagt "hoe wil je me helpen?", loopt ze boos weg door een muur. Er komt dan een driehoek met een oog er op tevoorschijn en Sol Cutter zegt: "het was het derde oog". En dan? Nou Michiel, dat oog is een aanwijzing voor later. Je moet door de deur gaan en Asky's code intoetsen. Dit werkt echter niet, want Asky's informatie is een beetje verouderd. Je moet dus een andere manier vinden om hier verder te komen. Probeer dit eens: maak Asky duidelijk wat je van zijn foute code vindt. Ga terug naar de Comport. Als je Asky opzoekt, interesseert het hem niet echt dat de code niet werkte. Je hebt het bij hem verbruid. Gelukkig is er een stukje van je code blijven hangen toen je werd ingescand in de Televerse. Helaas is het echter je woede (Rage). Deze deelt je een flinke klap uit en loopt weg. Spring terug naar de Pulse en je kunt zien waar Rage heen gaat. Hij blijkt van plan te zijn de Televerse in te duiken en niet meer terug te komen. Je moet hem echter terug zien te krijgen in je eigen lichaam, want anders kun je jezelf nooit meer uploaden in een nieuw lichaam. Rage verandert in een gele blob. Schiet hem neer en hij wordt rood. Raak hem in korte tijd verschillende malen om hem te verslaan, waarna hij weer terugkeert in je lichaam. Als dat mislukt, ontsnapt hij en verpest zo je laatste kans om veilig terug te keren naar de echte wereld. Oftewel, je bent dood!

Een ooggetuige-deskundige aan het woord

Over Brulkikkers

Achter de camera aan duiken we een schilderij in, waar Magere Hein ons staat op te wachten. Ditmaal niet als verwijzing naar onze sterfelijkheid, maar als uitnodiging om ons te verdiepen in een structuur van levensbelang: het skelet. We bevinden ons in *Eyewitness - Skeleton*, een documentaire-serie van de BBC, waarvan inmiddels 13 titels op Video CD zijn uitgebracht.

Femke de Vries

en ander natuurschoon

Dat wij Eyewitness een prachtige natuurserie op Video CD vinden is intussen duidelijk, maar wie zijn wij als verstedelijkte leken? Daarom stopten wij de laatste Eyewitness-aanwinsten in de botaniseertrommel van een doorgewinterd biologe om dit kwartet aan een professioneel onderzoek te onderwerpen. (red.)

Omdat ik als bioloog-vertaler van natuurdocumentaires graag zie hoe men 'De Natuur' nu weer van beeld en geluid heeft voorzien, heb ik mij getraakteerd op *Skeleton*, *Amphibian*, *Reptile* en *Jungle* en ben er eens lekker voor gaan zitten.

Soort van de avond

Eyewitness heeft een manier van presenteren die mij meteen erg aansprak. In veel andere documentaires wordt de camera opengezet in de buurt van een kudde gnoes, of opgehangen boven de havikshorst, waarna de 'trials of life' hun beloop krijgen. Al dan niet met inzet van een getraind jachtluipaard en een losgelaten konijntje wordt getoond hoe de 'soort van de avond' leeft en doot, waarbij de commentaarstem voorleest hoe zwaar, snel of slim het beest is. Doorgaans beperkt het beeld zich ertoe duidelijk te maken hoe de schutkleur van het dier voorkomt dat de eerste de beste uil er een avondmaal van maakt, of hoe handig zo'n lange staart is. De beelden zijn hierbij niet altijd even inspirerend.

In de vorig jaar verschenen nummers 7/8 en 10 van CD-i Magazine besteedden wij al eerder aandacht aan de serie Eyewitness.

Galerie

Bij Eyewitness zijn de beelden dit wel. Ze worden in- en uitgeleid in een levensechte galerie van Natuurlijke Historie. Overal hangen schilderijen van dieren en landschappen, en de camera vliegt van schilderij naar schilderij, waarbij het perspectief wisselt zoals het uitkomt. Elk schilderij is decor voor een deel van het verhaal, dat daarmee een verbindend element heeft gekregen. En er was een video-editor bij betrokken die door had dat er met filmbeelden meer kan dan alleen aan- en uitzetten. Bovendien is het thema van elke documentaire nog van een 'running gag' voorzien, zoals het skelet dat door *Skeleton* heenrammelt, of de kameleon die zich aan elke nieuwe scène van *Reptile* aanpast. Zij vormen de noodzakelijke bruggen tussen de verschillende onderdelen van het verhaal.

Verantwoord en leuk

Nou moet je niet denken dat het allemaal alleen voor de lol is. Voor zover ik kon beoordelen, was de gepresenteerde informatie in orde. Maar deze serie laat wel zien dat 'wetenschappelijk verantwoord' niet synoniem hoeft te zijn met saai. *Skeleton* is gewoon echt leuk. Niet alleen de mens geeft zich bloot met al zijn 206 botten en botjes, maar ook de muskusos met zijn schedel van schokbeton en de verderlichte mus komen aan bod. En gelukkig wordt hier met skelet niet alleen dat staketsel van beenderen bedoeld, maar ook het chitine-pantser van de geleedpotigen, dieren die doorgaans niet met skeletten worden geassocieerd.

krokodillekraamkamer

Amphibian weet je goed te overtuigen van het feit dat kikkers en padden niet de enge glibberige beesten zijn die er in heksenverhalen van gemaakt worden, maar dat het prachtige dieren zijn met heel bijzondere eigenschappen. De wonderlijkste vond ik de Canadese boomkikker, die voor tweederde kan bevriezen en dat overleeft dankzij een soort anti-vries in zijn bloed. Ook *Reptile* wist de gluisperige kronkelbeesten die wij vaak in gedachten hebben in een positief daglicht te stellen. Je stelt je de muil van een krokodil toch niet direct voor als kraamkamer voor babykrokodillen. Ik heb me wel afgevraagd of ze voor de film echt een Rolls Royce op een Galapagos-reuzenschildpad hebben gezet of dat het trucage was. Het zag er in ieder geval wel overtuigend uit.

Jangala

En dan *Jungle*, het regenwoud als wolkenkrabber, compleet met vochtige kelder en winderig penthouse. Prachtige beelden en schitterende overgangen. Het is aardig dat wordt uitgelegd dat het woord jungle eigenlijk niet deugt. De ontdekkingsreizigers zagen vanaf hun boten een ondoordringbare muur van vegetatie, en namen aan dat het hele regenwoud wel zo zou zijn. Zodoende noemden ze het jungle, naar het Sanskriet voor ondoordringbare vegetatie: jangala. Pas veel later ontdekte men dat een echt regenwoud op de bodem zo 'open' is als een zuilengalerij. Deze documentaires smaken naar meer. Ze zijn een genot om naar te kijken, en ook bij het Engelse commentaar lik je je vingers af. Zaten natuurdocumentaires altijd maar zo leuk in elkaar.

Eyewitness
Engels
f 29,95 Bfr. 599
CD Vision

Hoe prop je een encyclopedie op een schijfje?

Een gesprek met de knappe koppen

De Philips Media Interactieve Encyclopedie – in België uitgebracht als de Standaard Interactieve Encyclopedie – is een razend knap staaltje CD-i-programmeerkunst. Wij wilden achter het geheim van dit schijfje komen en togen in lange regenjassen met een aftandse wagen naar het Zuiden. In het World Trade Centre in Eindhoven huist SPC Vision en daar spraken wij met de programmeurs achter de CD-i: Luc, Mark en Ronald. Jeroen Versteeg, adjunct directeur en PR-man, kwam er voor de zekerheid maar bijzitten. 'Voor het geval dat wij met de bedrijfsgeheimen aan de haal gingen.'

Sybrand Frietema de Vries & Foeke Collet

RED: Dit lijkt ons het werk van jaren zwoegen.

Mark (executive producer): Vorig jaar zijn we begonnen met het maken van de 'engine' zoals we dat noemen, het programma dat er voor zorgt dat alle tekst, beeld en geluid interactief te gebruiken valt. Pas in februari, maart van dit jaar kregen we het eerste materiaal binnen en konden we aan de slag.

Tekst

Ronald, jij deed het tekstgedeelte. Pak je de encyclopedie en begin je te typen: Aa, riviertje in Noord-Brabant?

Ronald (senior software engineer): Nee, gelukkig niet. De complete tekst kregen we van de Standaard Uitgeverij in Antwerpen op 30 floppen aangeleverd. Daarin zaten al de verwijzingen naar de lemmas (dat zijn de hoofdwoorden van een encyclopedie, red.). Die moesten worden gecheckt, zodat je als je op Ajax drukt geen foto krijgt van een bekend schoonmaakmiddel, en ook speciaal voor de CD-i worden aangepast. Een voorbeeld zijn de werkwoorden, waarbij je alle vervoegingen moet kunnen opzoeken. Dus als je klikt op 'geweest', kom je terecht in 'zijn'. Hier zit ontzettend veel puur handwerk in, dat alleen al anderhalve week werk heeft gekost. Daar word je na 30.000 werk-

woorden behoorlijk gestoord van. Op een gegeven moment stond ik op het punt alle werkwoorden maar te vervangen door smurfen, smurfte, gesmurfte.

Luc (senior software engineer): Op computers is het altijd een probleem de moeilijke tekens goed te laten zien. De naam van de Tsjechische componist 'Dvořák' is niet goed te schrijven met de standaard lettertypes (dat klopt, want op de 'r' hoort een omgekeerd dakje, wat wij in deze tekst niet voor elkaar kregen, red.). Daarom hebben we daar ook veel tijd in gestoken om driehonderd nieuwe tekens te maken. Ook het lettertype dat we gebruiken is puur grafisch handwerk. Bij een encyclopedie is het immers essentieel dat de tekst goed en 'rustig' leesbaar is. Daar hebben we heel veel tijd ingestoken.

Fouten

Ronald: Als je zo intensief bezig bent met teksten en je de mogelijkheid krijgt snel achter elkaar verwijzingen te controleren, kom je soms redactionele fouten tegen. Bijvoorbeeld in de tabel met Nobelprijswinnaars stonden inconsistenties in de jaartallen. Een ander sprekend voorbeeld is Willem van Oranje, de vader des vaderlands, die acht dagen na de dood van zijn moeder geboren zou zijn. Dan is het zaak uit te zoeken welke informatie correct is, een tijdrovende bezigheid. Je bent naast het programmeren sowieso redactioneel bezig. Niet alleen de fouten moeten eruit, er moeten veel keuzes gemaakt worden over het materiaal dat je gebruikt. Je gooit immers niet even een boek op een flop.

Schijfruimte

Mark: Hoe gek het misschien ook klinkt, de complete tekst is niet het grootste probleem op de schijf. In nauwelijks vijf procent van de beschikbare ruimte hebben we alle trefwoorden en bijschriften onder weten te brengen. Wat veel ruimte 'kost' zijn beeld en geluid, daar moet je voorzichtig mee omspringen.

De assets (CD-i-jargon voor al het beeld en geluid, dus foto's, video, animaties, spraak, muziek, etc, red.) zijn verzameld door het bedrijf Pantheon Productions in Los Angeles. Die hebben ook het exclusieve interview met Paul Verhoeven gemaakt. Al dat materiaal werd hier verzameld, bewerkt en in het systeem 'gehangen'. Een gedeelte van het materiaal hebben we zelf hier in Nederland gemaakt, en zo is het geval dat mijn niersteen, waar ik tijdens deze productie afscheid van heb moeten nemen, op de schijf te zien is.

Luc: Met de foto's hebben we trouwens een truc uitgehaald. Een foto digitaal opslaan kost heel veel ruimte. Wij hebben de foto's zo bewerkt dat de CD-i-speler denkt dat het een videofragmentje is van één beeldje. We gebruiken dus de Digital Video Cartridge voor het laten zien van de foto's. Voor zover wij weten is dat nog nooit gebeurd. Daarmee bespaar je kostbare schijfruimte. Ook het geluid wordt afgespeeld alsof het video is zonder beeld. Dat scheelt ook enorm. We hebben in verband met de ruimte in het begin een heel strak schema opgesteld, zodat we al

vroeg wisten wat er in kwam en wat niet. Natuurlijk zijn er 'onderweg' wat wisselingen geweest, maar omdat we zinnig met de ruimte zijn omgesprongen zijn we uiteindelijk perfect uitgekomen. De bedoeling was 73 minuten en 16 seconden en is 73.35 geworden. Keurig toch?

Snelheid

Luc: Naarmate het project vorderde is deze encyclopedie beter, sneller en ook uitgebreider geworden dan we ons ten doel hadden gesteld. In het begin was de memo functie heel simpel en nu is het een fantastisch hulpmiddel geworden, bijvoorbeeld als je een spreekbeurt houdt of iets dergelijks. Sneller dan dit is trouwens niet mogelijk. De snelheid die we met deze disc halen wordt alleen beperkt door de draaisnelheid van de CD-i-speler. Wie nog beweert dat CD-i een langzaam systeem is, moet maar eens flink bladeren door de Encyclopedie. De leukste feature is daarom ook random zoeken. Bijna alles hyperlinkt (bij het woord 'playback' krijg je bijvoorbeeld ook een videofragment van André Rieu in het Olympisch Stadion te zien), het is lekker snel en je steekt er nog wat van op ook.

Testen

Het testen. Hebben jullie dat hier gedaan?

Jeroen: Getest is deze disc tot en met. Er is intern bijvoor-

beeld gebruik gemaakt van een aantal stagiaires. Maar ook de rest van het bedrijf, de directeur, de boekhouder, bezoekers, familie, iedereen heeft in verloren en late uren meegewerkt. Iedereen heeft wel z'n eigen specialisme of kent iemand die van een onderwerp veel weet. Het was ontzettend veel werk, maar het geeft goed aan hoe betrokken iedereen was bij het project. De redacteuren van Standaard zijn zelf een tijd hier geweest en verder was er heel veel faxverkeer tussen Antwerpen en Eindhoven. Daarnaast hebben de mensen van Philips Media, onze opdrachtgevers, geholpen met het achter de schermen regelen van bepaalde zaken.

Mark: Al in een vroeg stadium lieten we de schijf testen in het CD-i-testcentrum in Hasselt (zie ook CD-i Magazine nummer 1 van vorig jaar). Over het hele traject, maar dat wisten we eigenlijk wel, schrokken we ons rot van de hoeveelheid bugs (dat zijn fouten waarbij er het verkeerde gebeurt, of erger nog, de CD-i vastloopt, red.). Het waren er in totaal 3000. Dat lijkt veel, maar de oplossing voor één bug betekent vaak tevens die voor heel veel anderen, dus dan wordt dit aantal met elke versie heel snel kleiner. De disc ging ongeveer om de drie weken in test, wat veel is, maar door de enorme hoeveelheid informatie geen overbodig luxe. Bovendien draaide de disc – zeker de laatste periode – op zo'n drie of vier CD-i-spelers in het bedrijf tegelijk. Het fascineert iedereen, waardoor je een continu proces van checken en feedback hebt.

Gefreak

Mark: Die testers daar in Hasselt hebben er ook nog onverwachte fouten uitgehaald. Iedereen daar heeft middels studie of hobby kennis van de meest uiteenlopende zaken, zodat we de foto van een inheemse plant bij het juiste artikel zetten of namen van Tsjechische componisten correct spellen. En als we het echt moesten weten, aarzelden we niet echte specialisten te vragen. Bij een Ajax-Feyenoord voetbalweetje heeft John Frederikstadt ons voor onzorgvuldigheid behoed. Een grote hoeveelheid mensen heeft lopen 'freaken' om dit goed, mooi en op tijd af te leveren. Dit wil ik ook nog even kwijt; bijna alle cijfers die in de brochure staan zijn nog aan de voorzichtige kant. Er zijn in totaal meer dan 1,9 miljoen hyperlinks in ruim 125.000 artikelen.

Interactieve prijsvraag

Om ook de puzzelspiers eens te trainen staat op de Interactieve Encyclopedie het spel hyperlink. Het is de bedoeling om in zo min mogelijk stappen (hyperlinks) van het ene naar het andere artikel te komen. Zo kan je bijvoorbeeld van Amsterdam naar New York linken of van boterbloem naar walvis. Het linken mag alleen via de hyperlinks in de tekstartikelen (dus niet via foto's, muziek etc) en elke keer dat je klikt betekent één stap.

Voor de lezers van CD-i Magazine heeft Philips Media er een prijsvraag aan verbonden. Onder de goede inzenders worden 25 exemplaren van **Dit was 1995** verloot.

De opgave is: Hyperlink zo snel mogelijk van plankton naar walvis.

Vermeld bij je antwoord het aantal stappen (links) en de weg die je hebt gevolgd (bijvoorbeeld: Kuifje, Hergé, België, Brussel, etc).

Vul het antwoord in op de bon elders in dit blad en stuur 'm op.

Jeroen: De CD-i is recenter dan de encyclopedie in boekvorm. Wij hadden de mogelijkheid tot het allerlaatste moment gegevens toe te voegen. In overleg met Standaard uiteraard en deze zullen in een nieuwe editie ook in boekvorm weer terug te vinden zijn.

Trots

Wij hebben het gevoel dat jullie trots zijn op deze fantastische CD-i. Ok, waar zijn jullie nu specifiek trots op?

Ronald: De kwaliteit van de hyperlinks. Een simpel woord als 'teken' heeft drie volstrekt verschillende mogelijkheden. En elke keer verwijst het programma je door naar de juiste. Dus naar het zelfstandige naamwoord 'teken' of 'teek', dan wel het werkwoord tekenen. Zo'n beetje alles hyperlinkt en dat maakt de CD-i heel erg leuk om lekker door te bladeren.

Luc: Voor mij is de snelheid uniek. Ik heb er veel gezien en ik durf te beweren dat deze CD-i sneller is dan andere encyclopedieën op CD. Het was een bewuste keus de disc zo snel mogelijk te maken, en dat is perfect gelukt.

Mark: Om het met een marketingwoord te zeggen, het 'commitment' van heel veel mensen in verschillende bedrijven. De betrokkenheid was groot, het was leuk werk en het eindproduct werkt ook nog fantastisch. En, waar we allemaal trots op zijn, is dat de CD-i op tijd (15 november) in de winkel lag.

Jeroen: Wij voelen ons met deze Interactieve Encyclopedie zo sterk dat men ons publiekelijk mag uitdagen bij 2 voor 12. Wij nemen dan alleen de CD-i mee en daarmee zoeken we sneller op. Die uitdaging staat. Als ik de disc bekijk, kan ik alles met drie woorden samenvatten: hij is af!

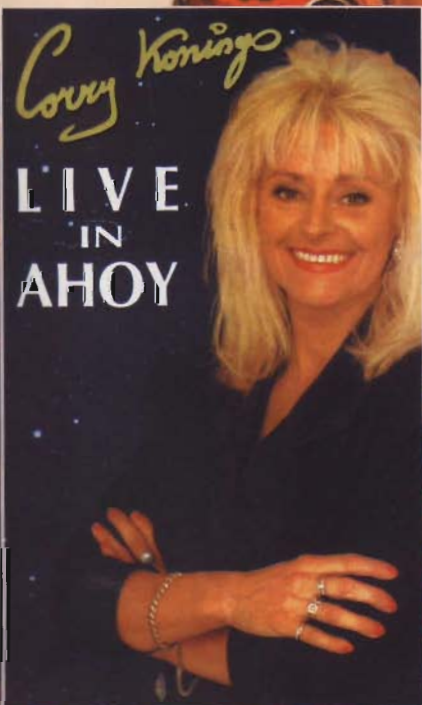
In de auto terug naar het Haarlem kloppen we onszelf met gepaste trots op de borst. Onze missie is geslaagd en we hebben het geheim van de Interactieve Encyclopedie ontfaald. Naast knap programmeerwerk staat deze schijf voor hard (samen)werken en veel plezier. Intussen weten we ook dat er in anderhalve maand 25.000 stuks over de toonbank zijn gegaan. Een beter bewijs dat deze formule heeft gewerkt kan je toch niet krijgen.

Exclusief

**“Dit is weer eens
wat anders dan
Story of Privé”**

*Corry Konings
nog lang niet
vergeten*

Corry Konings mag zichzelf met recht een vedette van het Nederlandse levenslied noemen. Vorig jaar vierde zij in een uitverkocht Ahoy haar 25-jarig jubileum.

Na maar liefst 42 hitsingles kan zij terugkijken op een fantastische carrière.

Valkieser heeft haar benaderd om het jubileumconcert op Video CD uit te geven, en binnenkort ligt deze disc in de winkel: *Onvergetelijk*. Tijd voor CD-i Magazine om

Corry eens op te zoeken.

Rom Helweg

**“Succes? Je bent zangeres
en je doet gewoon je best.”**

We komen terecht in een plaatsje nabij Den Bosch; Nieuwkuyk. Hooguit tien straten en een parkeerplaats. We zijn uitgenodigd voor een gesprek vlak voor een optreden van Corry Konings in zalencentrum de Ster. Wanneer we ervoor staan lijkt het een groot uitgevallen café-restaurant, maar zodra we binnen worden rondgeleid, blijkt dit een gigantisch complex van zalen te zijn, waar bijna alles gedaan kan worden. Party's, congressen, trouwerijen, disco, noem maar op.

De kennismaking

Iedere week is er een matinee waar beroemde Nederlanders optreden. Vader Abraham, Marianne Weber, en dit maal is het de beurt aan Corry Konings. Vlak voor het begin van het optreden stroomt het parkeerterrein vol met autobussen, en een duizendtal mensen vanuit heel Nederland blijkt naar Nieuwkuyk getogen te zijn om naar Corry Konings te komen luisteren. Corry loopt op ons af, en we maken kennis met een groot artieste.

De Rekels

Corry Konings begon in 1969 als zangeres bij de band De Rekels. "Ik had toen al een bandje waarmee we ieder weekend optraden, maar daar wilde ik mee ophouden. Ik had ook wel eens zin om uit te gaan op zaterdag. In die tijd leerde ik via Annie de Reuver Pierre Kartner (Vader Abraham) kennen. Hij had er wel oren naar om liedjes voor me te gaan schrijven. Hij moest natuurlijk eerst wel even aftasten in welke stijl hij voor me moest gaan schrijven, maar uiteindelijk kwamen daar hele mooie liedjes uit."

Pierre Kartner

"Pierre heeft voor mij de mooiste liedjes geschreven, en dat doet hij nog steeds. Ik stap nog wel eens op hem af. 'Als je nog weer eens wat gaat schrijven, denk je dan ook aan mij?' en dat doet hij dan. Er zijn veel mensen die voor mij schrijven. Ook onbekende mensen. Zo is er iemand van de school van mijn dochter Sharon, die had nog een paar liedjes liggen. Nu komt er één van op de nieuwe CD! Ik sta er altijd voor open wanneer mensen met een goed idee komen."

Gevoelens vertolken

"De liedjes die voor mij geschreven worden, moeten natuurlijk wel bij me passen. De gevoelens die in een liedje liggen hoeven niet altijd per sé mijn eigen gevoelens te zijn, maar ik moet ze wel kunnen vertolken. Zo was er eens een liedje van iemand dat op band zo vreselijk mooi klonk, dat ik vond dat hij er zelf een hit mee had kunnen scoren. Toen ik het had opgenomen, bleek het gewoon niet te werken."

Het succes

Is succesvol zijn eigenlijk wel geworden wat je ervan had verwacht? "Ik had er eigenlijk helemaal geen verwachtingen van. Je bent zangeres, en je doet gewoon je best. Als er dan een hit uitkomt, ben je dolgelukkig. *Huilen is voor jou te laat* stond 42 weken in de top veertig. Dat is voor

“Met de hit *Huilen is voor jou* te laat was ik dolgelukkig.”

Nederlandse begrippen een absoluut record. Je staat er dan gewoon niet bij stil wat het succes allemaal oplevert.”

Glorie vergaat

“Wat me wel opvalt in Nederland, is dat mensen die ooit veel succes hebben gehad zo snel vergeten en vergeuisd worden. In Duitsland of Amerika blijf je geëerd worden wanneer je ooit een hit hebt gehad. Hier in Nederland moet alles nieuw zijn en met de trends meegaan. Alles van vroeger wordt van de hand gedaan als oud en uit de tijd. Ik vind dat een hoop artiesten wat meer respect verdienen dan dat.”

In CD-i Magazine

“Eigenlijk vind ik het wel erg leuk om eens in een ander blaadje te staan dan in de Story of de Privé. Hier worden in ieder geval vragen gesteld over dingen die echt met mijn vak te maken hebben. Natuurlijk is iedere vorm van aandacht wel meegenomen, maar uiteindelijk ben ik een zangeres, en heeft niemand iets te maken met mijn privéleven.”

Optredens

Treed je tegenwoordig nog veel op? “Nou, ik heb met mijn man en compagnon Ton (Snoeren, red.) afgesproken dat ik mijn uiterste best doe om niet meer dan twintig keer op te treden.” *“Per jaar?”*, vraag ik voorzichtig; *“Per maand.”* Mijn mond valt open. Toegegeven, Corry mag zich dan

verheugen in een grote schare fans, die telkens weer haar albums kopen, maar ik had niet verwacht dat ze ook naar alle optredens gaan.

I love Corry Konings

Niets blijkt minder waar te zijn. Corry Konings moet zich rot werken om de vraag naar haar optredens bij te kunnen houden. Neem alleen deze matinee in Nieuwkuyk. Om de week komen busladingen vol uit het hele land naar dit kleine Brabantse dorpje om een concert van Corry bij te wonen.

Wat vind jij het prettigst optreden? “Het is natuurlijk het leukst om te merken dat iedereen je liedjes kent en ze uit volle borst meezingt. Wat dat betreft zitten er altijd wel een boel trouwe fans in de zaal, die het zaakje aan de gang krijgen. Dat zijn echt mensen die je overal achterna reizen. Ik ken ze ook persoonlijk”, en ze steekt een vriendelijke hand op naar iemand die twee tafels verderop komt te zitten. Hij heeft een shirt aan met *I Love Corry Konings*. Hij is de koning te rijk. Corry heeft niet altijd de mogelijkheid om voor het optreden nog even wat te drinken, zodat haar trouwste fans haar even kunnen begroeten. Nog even verderop komt een klein groepje mensen zitten. Weer een hartelijke groet van onze tafeldame. Het groepje kijkt alsof ze zeggen willen; “Ha die Corry, we zijn er weer hoor!”

Privé

Is er eigenlijk nog wel wat over van je privéleven? Heb je veel vrienden? “Nee, behalve mijn man heb ik eigenlijk nauwelijks vrienden. Dat klinkt misschien hard, maar thuis heb ik nauwelijks tijd om aandacht aan vrienden te besteden. Het is toch een heel intensief vak waarmee je constant op de weg zit. Wanneer je dan thuis bent, is het eigenlijk net zo lekker rustig om alleen met mijn man en kinderen te zijn.”

Kinderen

Hoe doe je dat met je kinderen? “Ik probeer zo veel mogelijk tijd vrij te maken om met ze samen te zijn. Soms is dat wel moeilijk, immers, ik heb het vreselijk druk met reizen en optreden, maar gelukkig heb ik alle steun wat betreft oppas. Mijn man reist altijd met me mee. Hij is naast mijn zakelijke partner ook mijn geluidstechnicus en producer. Dat gaat gelukkig erg goed, hoewel je wel de hele dag op elkaars lip zit.”

“Er zijn altijd een boel trouwe fans die het zaakje aan de gang krijgen.”

Zakelijk

"Zakelijk zit het nu gelukkig goed in elkaar. Ton en ik hebben nu een BV: Sharona, genoemd naar mijn dochtertje. In principe wil ik me eigenlijk helemaal niet bezighouden met zakelijke beslommingen. Dat vind ik meer het werk voor een producer. Ik ben ook misschien niet zakelijk genoeg. Ik kan geen nee zeggen, terwijl ik dat eens wat vaker zou moeten doen."

Video CD

Wat vind je er nou van om op een digitaal medium als Video CD te staan? "Eigenlijk had ik het nog nooit gezien. Ik had er wel van gehoord, dat het er erg mooi uitzag, en de constante kwaliteit en zo. Toen Valkieser met het idee kwam, stond het mij dus direct erg aan. We waren al van plan om het jubileumconcert op te nemen, en daar heeft Ton dan ook zorg voor gedragen. Maar dat het op Video CD zou komen, dat was wel helemaal te gek."

Creative duizendpoot

De Video CD is dan ook erg bijzonder geworden. Alle hits van Corry worden uitgevoerd door een uitstekend orkest onder leiding van (alweer) Ton Snoeren. Deze creatieve duizendpoot heeft alle zeilen bijgezet om er een fantastische happening van te maken. Het begint al goed. We krijgen een aantal beelden te zien van de voorbereidingen in Ahoy. Trussen worden volgehangen met lampen en spea-

kers, en dat moet straks allemaal omhoog getild worden. De geluidsman en de lichttechnicus krijgen hun laatste instructies, kortom, het feest kan bijna beginnen.

Licht uit, spot aan

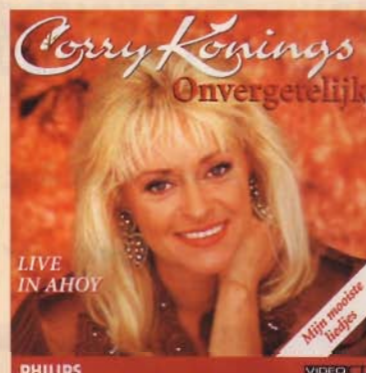
Dan gaan we naar de repetitieruimte waar Corry met de band staat te repeteren. Het is opvallend met hoeveel gemak Corry Konings zich schikt naar het spelen met een live orkest, en dat terwijl ze voornamelijk met een orkestband zingt. Het feest kan beginnen. De mensen stromen binnen, Ahoy is uitverkocht. Het licht gaat uit, de spots aan. Corry staat rustig in de gang te wachten tot ze is aangekondigd. Daar ben ik erg gevoelig voor, moet je weten. Ik krijg altijd rillingen over mijn rug als ik een stem door de luidsprekers hoor schallen om daarna overstemd te worden door een uitzinnig publiek. Corry Konings komt rustig op tussen al het vuurwerk en begint met *Mooi Was Die Tijd*. Routine? Welnee, vakmanschap van de Koningin van het Nederlandse Levenslied: Corry Konings.

Superhollandse dag

We nemen hartelijk afscheid van Corry Konings en laten haar over aan haar fans in Nieuwkuyk. Sybrand neemt een alternatieve route naar huis, door de weilanden. De zon schijnt; wat is ons land toch mooi. Een superhollandse dag met Corry als middelpunt.

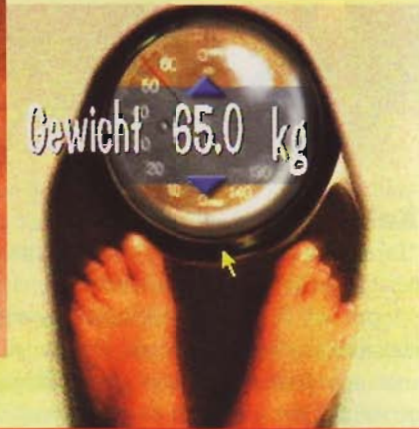
**"In Nederland word je snel
vergeten en verguisd."**

**Corry Konings
Onvergetelijk**

f 49,95

Philips Media

Body Contour

Goede voornemens voor 1996

Gratis proefles
Body Contour
t.w.v. f 15.-

Laten we eerlijk zijn, de goede voornemens om af te vallen zijn vaak in de tweede week van januari al weer vergeten, en de pondjes die er in december zijn bijgekomen zitten er meestal voorgoed. De hoogste tijd om aan de slag te gaan met Body Contour en te zorgen voor een strakker, slanker, fitter en gezonder lichaam.

In het oktober nummer van vorig jaar traiden we al een poosje mee met de CD-i Body Contour. De Nationale CD-i Award voor het *Best Interactive Concept* bewees vervolgens dat we te maken hebben met een ware persoonlijke interactieve sportleraar op CD-i.

Succesvol

Het Body Contour-programma heeft in de praktijk reeds bewezen een succesvolle combinatie te zijn van verantwoorde voeding en lichaamsbeweging. Het programma werd 10 jaar geleden ontwikkeld door Body Trend, een overkoepelende organisatie van professionele fitness-centra. Directeur en sportleraar Toon Vollerling: "Body Contour is een redelijk autoritair en daarom effectief trainingsprogramma dat intussen bij ruim 200 sportcentra in Nederland draait. Wat het 10 weken durende programma aantrekkelijk maakt is het resultaat. Het is niet alleen gezond, maar je valt ook daadwerkelijk af."

Sportcentra

De CD-i Body Contour is volgens Vollerling uniek: "De disc staat boordevol informatie die inhoudelijk knap in elkaar grijpt, en de gebruiker daardoor zeer persoonlijk begeleidt." Vanaf januari 1996 zal het tijdschrift Body Trend in samenwerking met VNU en Veronica 13 tv-programma's uitzenden waarin vooral nieuwe trends op het gebied van bewegen en schoonheid de revue passeren. De praktijk in de sportcentra wil Vollerling echter niet uitsluiten. "Door het persoonlijk gerichte karakter van de CD-i is het Body Contour-programma zeer goed thuis te volgen. Ikzelf vind de sociale aspecten in een sportcentrum ook belangrijk, en dan kan je de CD-i daarnaast goed gebruiken als huiswerk."

Gratis proefles

Voor Body Trend is het nieuwe jaar voldoende reden de lezers van CD-i Magazine een gratis Body Contour-proefles ter waarde van f 15 aan te bieden. Zie de bon elders in dit blad. Informatie over sportcentra in de buurt waar de les kan worden gevolgd, is te krijgen onder nummer 070-3641493. Een mooie kans om de goede voornemens voor 1996 in praktijk te brengen.

Body Contour
Nederlands
f 119,95 Bfr. 2.199
Philips Media

Duran Duran Decade

Met de knappe koppies van Simon Le Bon, Nick Rhodes en de niet-familieleden Andy, John en Roger Taylor was het uiterlijk van de band goed verzorgd. Een niet onbelangrijke factor voor de jaren '80-stroming van tienerromantiek.

Imago

Al heel snel blijkt ook het repertoire van de modie Engelse jongens goed aan te slaan. De debuutsingle *Planet Earth* schiet in één keer door naar de Britse top 10, en in de jaren erna is er altijd een hit van Duran Duran in de hitlijsten te vinden. *Hungry Like the Wolf*, *The Reflex*, *Wild Boys*, *A View to a Kill* en *Notorious* zijn slechts enkele topnummers van het populaire vijftal. Gedurende deze periode blijft er constant gewerkt worden aan het imago van de groep. Met flitsende kleding, aparte kapsels, grote lichtshows, speciale LP-hoezen en bijzonder videoclips wordt ervoor gezorgd dat er altijd voldoende aandacht voor Duran Duran is.

Shockerend

Op *Decade* passeren alle bekende nummers en de videoclips de revue. En het dient gezegd: de heren wisten wat ze deden. *Girls on Film* zou nu misschien weinig tongen meer losmaken, maar was begin jaren '80 beslist shockerend. En de futuristische clips van *Union of the Snake* en *Wild Boys* geven een heerlijke knipoog naar de science fiction-films. Met *Rio* en *Skin Trade* komen natuurlijk de exotische oorden aan bod en bij het terughoren van *Save a Prayer* en *Ordinary World* blijkt dat de heren zelfs enkele klassieke ballads op hun naam hebben staan. Voor de videoclips verdient de band sowieso een pluim. Er zullen weinig bands zijn waarvan 5 tot 15 jaar oude clips niet verschrikkelijk gedateerd aandoen. *Decade* is beslist een duik in de geschiedenis en op MTV kom je van daag de dag heel wat anders tegen, maar echt uit de toon vallen de clips van Duran Duran anno 1996 niet.

James Bond

Gevraagd worden voor de soundtrack van een James Bond-film kan ook zonder twijfel worden gebruikt als 'statusmeter' voor een band. En de clip van *A View to a Kill* blijft simpelweg altijd te gek. Een zo serieus mogelijkheid kijkend stelletje popmuzikanten dat met oortelefoontjes uitgerust door de Eiffeltoren ronddoelt, en toekijkt hoe Roger Moore en Grace Jones het elkaar moeilijk maken. Met een walkman helicopters en zeppelins opblazen, met uit verrekijkers tevoorschijn komende machinegeweren vrolijk een beetje meeschieten en fototoestellen laten ontploffen, de jongens doen het met een nonchalance alsof ze niet anders gewend zijn. En eindigen met "My name is Bon, Simon Le Bon", en per ongeluk de Eiffeltoren opblazen getuigt gelukkig ook van een gezonde dosis humor. (FC)

De 19 videoclips op de Video CD *Decade* geven goed aan waarmee Duran Duran de tienerpop van jaren '80 domineerde: glitter en glamour, lekker in het gehoor liggende hits en (zeker voor die tijd) hippe videoclips. De titel is een beetje krapjes genomen want *Decade* bevat materiaal van 1981 (*Planet Earth*) tot en met 1993 (*Come Undone*), en de fan komt met ruim 100 minuten van de grootste hits volop aan bod.

Duran Duran
Decade
f 54,95
PMI

Van spiegelzonne

Beastie Boys - Sabotage

Een waarschuwing voor 'explicit lyrics' en een 'alleen geschikt voor 15 jaar en ouder'-label staan in de muziek-industrie bijna altijd garant voor goede verkoopcijfers. Bij de Video CD *Sabotage* van de Beastie Boys zou dit laatste niet meer dan terecht zijn. Deze videofilm is namelijk razend knap in elkaar gezet en laat de kijker na een uur volledig murwgebeukt en zeer onder de indruk achter.

Foeke Collet

Sabotage maakt duidelijk dat de 'boys' muzikaal volwassen zijn geworden, maar dat wil niet zeggen dat ze het wat rustiger aandoen. Ze denderen nog steeds overal keihard doorheen, remmen even af om de kijker op adem te laten komen en gaan vervolgens in een nog hogere versnelling door. Veiligheidsgordels om!

Wereldhits

Het New Yorkse trio wordt in 1981 ontdekt door stadsgenoot en trendsetter-producer Rick Rubin, die intussen zijn gelijk heeft bewezen met acts als Run DMC, Slayer, The Cult, Danzig, Public Enemy en The Red Hot Chili Peppers. Rubin hangt onder de schreeuwerige raps van de Beastie Boys een stel scheurende hardrock-gitaren en het resultaat slaat meteen aan. De band scoort wereldhits met 'Fight for your Right (to Party)' en 'No Sleep 'till Brooklyn', en verwerft een status als de enige blanke rap-groep van betekenis. De lekkere meebrullers van weleer met die heerlijk puberale videoclips zijn niet op *Sabotage* te vinden, maar er is wel heel veel ander moois.

Geniale parodie

Sabotage is, zoals de hoes al doet vermoeden, opgezet als een soort speelfilm met als ultiem hoogtepunt de clip van de titelsong. Deze is geïnspireerd op de politieries die in de jaren '70 de televisie onveilig maakten, en is het best te omschrijven als een geniale parodie vol bakkebaarden,

starring
NATHAN WIND
as COCHESE

ALASONDRO ALEGRE
as "THE CHIEF"

brillen

tot de Dalai Lama

Geniale parodie

Indrukwekkende chaos

donuts, spiegelzonnebrillen, invallen, achtervolgingen en nodeloos geweld.

Beslist één van de beste videoclipps ooit gemaakt, waarin de Beastie Boys laten zien meester te zijn in heerlijk platte, 'over the top humor'. Als voor- en nagerecht verschijnen de heren - natuurlijk met pruik en zonnebril - in een talk-show, waar ze vertellen met gevaar voor eigen leven altijd "their own stunts" te doen, waarna als voorbeeld een paar klappen en een karatetrap volgen. Perfecte ongein met een boodschap, waarvoor de boys hopelijk nooit te oud zullen worden.

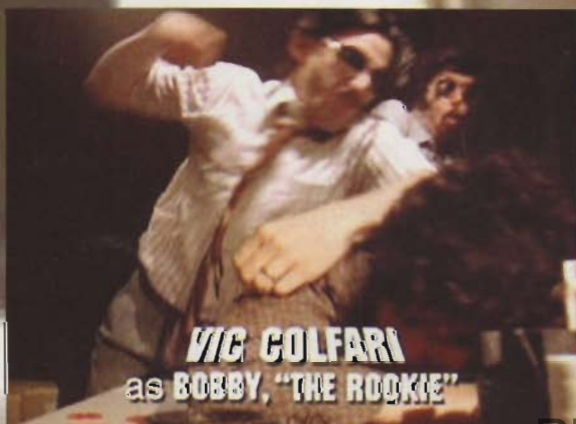
Enorm tempo

Naast een aantal clips en sketches zijn er op *Sabotage* veel live-opnames te vinden (van onder andere 'Gratitude', 'Skills to pay the Bill' en 'So what 'cha want' met mede-hiphoppers Cypress Hill), en gaat de camera regelmatig 'achter de schermen' mee de studio in. Alles wordt aan elkaar geplakt met veel zwart-wit filmmateriaal en foto's. De beelden zijn druk en soms bijna chaotisch gemonteerd, maar altijd zeer indrukwekkend. De niet aflatende stortvloed van beelden van live-optredens, rampen en oorlogen, scate- en snowboardstunts in combinatie met het verbale rap/hardrock-geweld, geeft *Sabotage* een bijna niet bij te houden tempo. De veelal akoustische studio-opnames zijn dan ook noodzakelijke rustpunten.

Tibet

Muzikaal gezien zijn de Beastie Boys beslist volwassen geworden. Het rockgeluid klinkt vol, staat als een huis en de uitstapjes richting funk, psychedelie en Afrikaanse ritmes maken het geluid een stuk breder dan het nogal kale geluid uit de beginperiode. Een flink stuk steviger is de muziek beslist ook geworden!

Verkleedpartijen en lekker gek doen blijven hiernaast zeer geslaagde hobbies van de Beastie Boys. Het potje basketbal dat ze verkleed als bejaarden spelen tegen een stel jochies en vooral de *Sabotage*-clip zijn hiervan het overduidelijke bewijs. Voor degenen die niet door dit cynisme kunnen heen kijken, eindigt *Sabotage* met een zeer duidelijk statement. De Beastie Boys dragen de Video CD op aan de bewoners van Tibet, die al 2000 jaar proberen te leven in een beschaving die is gebaseerd op mededogen en geweldloosheid. Naast uitleg over de Chinese onderdrukking en indrukwekkend beeldmateriaal, komt tevens de naar India gevluchte geestelijke leider, de Dalai Lama, aan het woord. Een indrukwekkend sluitstuk van een mooi en confronterend *Sabotage*. Hoezo niet geschikt voor onder de 15 jaar?

Beastie Boys - Sabotage
f 44,95
PMI

WOMEN OF COUNTRY

TAMMY WYNETTE

EMMYLOU HARRIS

Ik heb een vriend die met Country is opgegroeid en zo'n beetje leeft voor die muziek. Hij was op bezoek, dus toch maar even geprobeerd. Eerste scène: iemand legt een halve gram cocaïne op een glasplaat en rolt vervolgens een dollarbiljet om tot een rietje. Het antwoordapparaat op de tafel laat de stem van de moeder horen: "Ik laat wat geld op tafel liggen. Doe ermee wat je wilt", en vervolgens de tekst 'Partnership For A Drugs-Free America'. Er begint me iets te dagen. Het blijkt te gaan om een festival dat in 1993 werd gehouden in Murfreesboro, Tennessee. Een festival waarin alle vrouwelijke grootheden in de Country bij elkaar kwamen om hun muziek te laten horen.

Vrouwen met wilskracht

Ik moet eerlijk toegeven, bij mij breekt het ijs al gauw, wanneer een groot publiek unaniem het dak eraf schreeuwt. Zeker als er door superzangeressen als Emmylou Harris, Tammy Wynette, Linda Ronstadt en zelfs Dolly Parton werkelijk vakwerk wordt geleverd. Opvallend is de enorme persoonlijkheid die deze vrouwen uitstralen. Dat is ook niet zo vreemd als je weet dat al deze zangeressen vroeger iets bijverdienden als danseres of achtergrondzangeres in de clubs. Je in deze typische mannenwereld staande houden vereist moed, kracht en doorzettingsvermogen. Laat staan als je tussendoor ook nog even een kind moet opvoeden in het keiharde Amerika. Kortom; vrouwen met wilskracht.

Bitterheid

Country in de negentiger jaren heeft bijna niets meer van het honkietonk-gebeuren van een paar decennia terug. Hooguit de slide-guitar, het jodelachtige overspringen van de stem en de harmonieën van de achtergrondzang doen nog denken aan die tijden. Er klinkt altijd een bepaalde bitterheid door de teksten. Een rauw soort humor dat doet vermoeden dat deze dames het niet altijd gemakkelijk hebben gehad. Meesterlijke woordspeling: "Call Me Cleopatra; Queen Of Denial".

Kippevel

Op de twee titels worden we getraceerd op interviews, archiefmateriaal en backstage-opnames van de top veertig van de Country-zangeressen. En niet te vergeten de muziek zelf, met een werkelijk fantastische band. Bovendien zijn de decors van een pracht die je zelden ziet. Op een optimale manier wordt er gebruik gemaakt van alle digitale technieken voor Video CD. Er zijn er volgens mij maar weinig die hier geen kippevel van krijgen, ook al houdt je eigenlijk niet zo van Country.

Women of Country
1 en 2
f 49,95 Bfr. 999
PolyGram Video

**Het is zaterdagavond.
Voor de zoveelste keer kom ik
erachter dat de hoeveelheid
kanalen op de Nederlandse TV
niets aan de kwaliteit heeft
veranderd. Op mijn stapel Video
CD's zie ik twee titels genaamd
Women Of Country. Nou was ik
daar geen echte fan van, in
tegenstelling tot 80 procent van
de Amerikaanse bevolking,
maar ik had het mis.**

Rom Helweg

The Rolling Stones:

Gimme Shelter

De jaren '90 lijken een massale terugkeer te betekenen naar de overgang van de sixties naar de seventies. Ajax is weer wereldkampioen, Jimi Hendrix leeft, The Beatles brengen weer een album uit en *Gimme Shelter* komt uit op Video CD. *Gimme Shelter* was een rockdocumentaire met The Rolling Stones op hun best, zowel op als achter het podium en zowel in als om de studio.

De Video CD bestaat grofweg uit twee delen. Het eerste deel is het eigenlijke concert in Altamont. Wat was namelijk het geval? Op een avond in 1969 vermeldde de Amerikaanse radio, dat er de volgende dag een gratis pre-concert gegeven zou worden door de Rolling Stones. Waar het concert gegeven zou worden bleef tot het laatste moment een verrassing. Er werd gespeculeerd op Central Park, maar het werd een veld aan een snelweg bij het dorpje Altamont, nabij San Fransisco. Een dorpje dat daarna nooit meer hetzelfde zou zijn.

Hippies en Angels

Uit alle hoeken van het land kwamen de Hippies, de Flower Power-nudisten, de Hells Angels, en voor de zekerheid ook maar de politie om dit concert tot een onvergetelijke dag te maken. En onvergetelijk werd het zeker. Omdat het een gratis concert was, meende het publiek ook maar op het podium te mogen komen. Zij vonden daar de Hells Angels, die zichzelf de rol van ordehandhavers hadden toebedeeld. Bij het korte optreden van de Flying Burrito Brothers vergiste een Angel zich echter en sloeg de zanger buiten westen.

Jagger als Peacekeeper

Ieder nummer van de tweede disc wordt onderbroken door een nieuwe vechtpartij voor of op het podium. Zelfs Jefferson Airplane moet afdruipten als de band niet eens meer bij de eigen versterkers kan komen, omdat er teveel mensen tussen staan. Wanneer eindelijk de Stones op het podium komen, ontpopt Mick Jagger zich als een ware schoolmeester, die zich afvraagt waarom er gevochten wordt en of iedereen gewoon "in the groove" wil komen. Best lastig, met een legertje Hells Angels op het podium.

Raised on rock

Tijdens het kijken naar deze film vraag je je steeds af waarom dit ooit op celluloid is uitgebracht. Met beelden van een steekpartij in het publiek, lijkt het wel een film waarbij de afdeling moordzaken en de anti-rellenbrigade achter de daders willen komen, met als wrange tegenstelling de muziek van de Stones. Aan het eind van de film begrijp ik meer. Dit was het einde van de vreedzame revolutie van de Flower Power. Een etymologisch onderzoek naar de oorsprong van rock. De ware betekenis van stoned zijn, de onzinnigheid van geweld en de reden waarom nu ieder groot concert wordt opgesierd door een leger van veiligheidsmensen. Zoals het blad *Newsweek* in die tijd schreef: "De schokkendste, krachtigste en intrigerendste momenten die ooit zijn gefilmd over een jonge generatie 'Raised on rock'." (RH)

Rolling Stones -
Gimme Shelter

f 49,95 Bfr. 999

PolyGram Video

Muzikale toppers op Video CD

Een steeds groter aantal topmuzikanten is intussen op Video CD te bewonderen. Polygram Video pakt uit met 9 nieuwe titels, en doet er als extra noot een gratis Video CD Music Sampler bij. Dus bij de Video CD van je favoriete artiest krijg je bijna een half uur clips van 16 toppers. Helemaal gratis!

De gratis Video CD Music Sampler bevat clips van bovenstaande artiesten en onder andere The Cure, U2, Pink Floyd, Bryan Adams en Sting. De disc is gratis bij aankoop van één van de Video CD releases van Polygram Video. De titels met de sampler zijn herkenbaar aan een speciale sticker.

- "ABBA Gold" EN "MORE ABBA Gold" • Bon Jovi "Cross Road" • Dire Straits "On the Night Live"
- The Police "From Outlandos to Synchronicities" • The Rolling Stones "Gimme Shelter"
- Tina Turner "Live in Barcelona" • The Who "30 Years of Maximum R&B Live" • Tommy "The Movie"

FILMS

Een leuke bijkomstigheid van een Europese co-productie als *Farinelli*, gemaakt met subsidies en samenwerking uit zoveel verschillende hoeken en gaten, is dat het kassucces minder belang heeft en er zodoende veel eerder Video CD-versies van uitgebracht kunnen worden.

Zo kan het gebeuren dat een nogal recente film als *Farinelli*, die zelfs nog in de bioscoop te zien is, nu ook al thuis genoten kan worden. *Farinelli* is ontstaan uit een Frans-Belgisch-Italiaanse samenwerking met hulp van Duitsland en een Nederlandse bijrol. De rol van Händel is dan ook op het lijf van Jeroen Krabbé geschreven: een Duitser die in Engeland Frans spreekt, dat kan alleen maar door een Nederlander gedaan worden. Geen ander zou waarschijnlijk ook zo gek geweest zijn zijn hoofd half kaal te laten scheren om vervolgens gedurende bijna de hele film een enorme pruik op te hebben. Maar het moet gezegd, hij is goed in deze rol van genie die bijna failliet gaat omdat de beroemde Farinelli zich tegen hem keert.

Splitsing

Want daar gaat de film eigenlijk over. Farinelli is mega-beroemd en dames vallen met ganse cohorten tegelijk in katzwijn bij het horen van zijn hoge C. Tegenwoordig hadden ze waarschijnlijk hun ondergoed naar hem gegooid, maar hij leeft in een beschaafder eeuw. Nu wil het verhaal dat deze 18de eeuwse Barry Gibb zijn beroemdheid gedeeltelijk te danken heeft aan het partnerschap met zijn broer Ricardo die al zijn nummers componeert, maar hij het gevoel heeft dat hij met een andere componist beter tot

Farinelli, il castrato

zijn recht zou komen. En dan hebben we het al snel over Händel die, zoals gemeld, ook niet zonder Farinelli blijkt te kunnen. Een splitsing in de hechte broederschap, zie wederom de Bee Gees, kan niet uitblijven, met alle ellende van dien.

Amoureuze band

Huiselijke ruzies, publieke scènes, zelfmoordpogingen en het vernietigen van meesterwerken zijn aan de orde van de dag en iedereen is diep ongelukkig. Het is dan ook meer dan een partnerschap in de strikt familiale en zakelijke zin des woords. Ook op het erotische vlak vullen de broers elkaar naadloos aan. Waar Farinelli als gevolg van de kleine poliklinische ingreep die garant staat voor het behoud van zijn engelachtig stemgeluid, zijn amoureuze opgaven niet geheel meer naar wens kan volbrengen, wordt geruisloos met Ricardo van plaats gewisseld ter vervolmaking van het door Farinelli voorbereide moment suprême. Dit leidt tot een ongewoon hechte band tussen de beide broers en dientengevolge ook tot een extra heftige reactie bij hun scheiding der wegen. Ziehier het verhaal 'in a nutshell'.

Kostuumfilm

Als je zoals ik kostuumfilms prachtig vindt, je de fragmenten onbekende barokopera - die de hoofdmoot van de muziek in deze muziekfilm vormen - prettig in het gehoor vindt liggen en de electronisch uit een sopraan en een tenor samengestelde castraatstem van Farinelli redelijk aardig vindt, dan kan het toch wat magere plot je waarschijnlijk niet weerhouden dit een zeer onderhoudende film te vinden. (JH)

Farinelli
Nederlands ondertiteld
f 59,95 Bfr. 1.099
Philips Media

'Da Hong Denglong Gaogau Gua' is de prachtige Chinese titel van dit meesterwerk van cineast Zhang Yimou. In China werd de film - evenals alle eerdere films van Yimou - verboden, maar onder de titel *Raise* *The Red Lantern* maakte de film op de rest van de wereld een onuitwisbare indruk. Het drama werd bekroond met de Zilveren Leeuw Venetië en de Kritiekprijs Internationale Pers.

Chinees meesterwerk

Het verhaal is gebaseerd op de roman 'Wives en Concubines' van Su Tong en speelt in het China van de jaren twintig. Na de dood van haar vader besluit de 19-jarige Songlian (gespeeld door de beroemde actrice Gong Li) haar studie te beëindigen en te trouwen met de 50-jarige heerser van de Chen clan. Zij wordt hiermee de vierde echtgenote van de rijke landheer.

De vrouwen

Dat Songlian eerst kennis maakt met de drie andere vrouwen, voordat zij haar man krijgt te zien, is tekenend voor de film. Het verhaal is volledig opgebouwd rond de relaties tussen de vrouwen en we krijgen Chen slechts van afstand te zien. De eerste meesteres heeft Chen een zoon geschonken, maar is al oud. Zij is dan ook niet meer in de gunst en waagt zich zelden buiten haar binnenplaats. Tweede vrouw Zhuoyun heeft het beste contact met Songlian en maakt haar wegwijs in de eeuwenoude gebruiken van het huis. Derde vrouw Meishan is een veeleisende operaster die haar rivaliteit met de nieuwste meesteres niet onder stoelen of banken steekt.

Rivaliteit

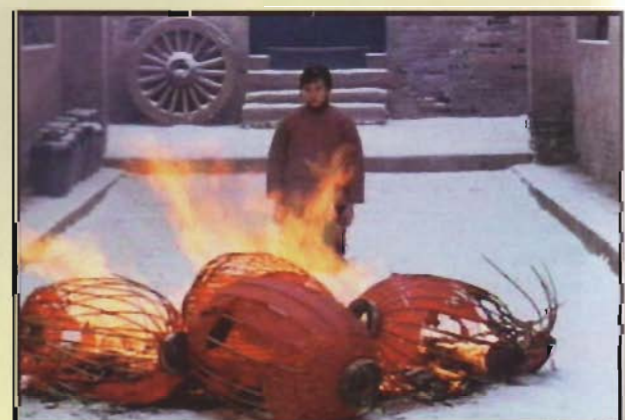
Het Chen-complex is werkelijk enorm. Iedere echtgenote heeft een eigen woning, met binnenplaats en dienstmeisje. Elke avond moeten de vrouwen zich verzamelen en maakt de meester zijn keuze voor die nacht. De gebruiken willen dat om en in het huis van de vrouw van zijn keuze enorme rode lantaarns worden aangestoken. Door de meester gekozen worden brengt voorrechten met zich mee, zoals een voetmassage, de keuze van het menu van de volgende dag en - nog belangrijker - aanzien bij de bedienden. Al snel merkt Songlian dat het in het huis van Chen volledig draait om de rivaliteit tussen de vrouwen. Haar aanvankelijke afkeer en onwennigheid met de gebruiken slaat om als ze beseft dat 'de gunst van de meester' de enige manier is om in dit huis iets van een leven te hebben, en Songlian besluit zich met hart en ziel in de strijd te werpen.

Desastreus

Met list en bedrog proberen de vrouwen de beste plaats in het huis te veroveren, waardoor het leven op het landgoed

Waarom bent u gekomen?

The Red Lantern

een nimmer aflatende, keiharde wedstrijd is. Songlian denkt eerst dat ze het meest heeft te vrezen van de mooie operazangeres, maar na een tijdje blijkt de tweede vrouw het gevaarlijkst. De quasi-vriendelijke Shuoyun spant samen met het gefrustreerde dienstmeisje van Songlian en probeert alles om haar ondergang te bewerkstelligen. Hierdoor loopt het plan van Songlian om net te doen alsof ze zwanger is (en hierdoor de gunsten van Chen te winnen) uit op een fiasco. De wraak van Songlian heeft desastreuze gevolgen, zeker als ze haar mond voorbij praat en ontdekt dat de eeuwenoude gebruiken in huize Chen zonder genade tot beestachtige hoogte worden doorgevoerd.

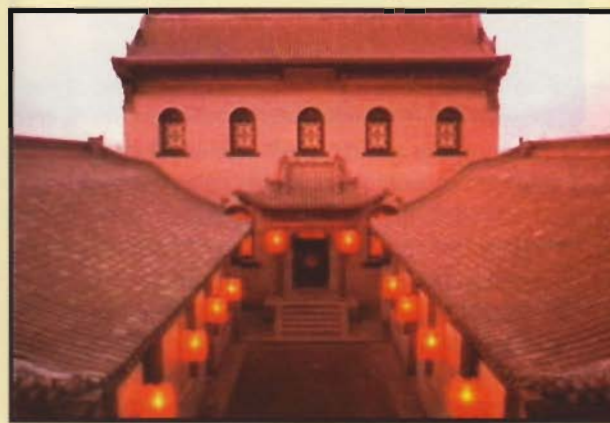
Keiharde wereld

In meer dan twee uur schetst Yimou een indrukwekkend en kil beeld van de keiharde wereld waarin de vrouwen

spreekt tegen het systeem. De op zichzelf meedogenloze akties van de vier vrouwen, worden bijna begrijpelijk door de cultuur waarin ze gedwongen worden te leven. Dit wordt overduidelijk door de manier waarop de jonge Songlian na aankomst wordt meegezogen in de competitie tussen de vrouwen. Ook Chen kan door zijn rol op de achtergrond nauwelijks als boosdoener worden aange merkt. Het gevolg is dat de kijker overduidelijk het gevoel heeft dat er iets gruwelijk verkeerd zit, maar dat er geen specifieke persoon als de ultieme 'boosdoener' valt aan te wijzen.

Schuldige

Als de kijker toch een schuldige wil aanwijzen komt hij uiteindelijk terecht bij de, overigens zeer indrukwekkend in beeld gebrachte, gebruiken. Het ophangen van de lan-

leven en hoe ze elkaar met hun rivaliteit kapot maken. De beelden van het enorme complex zijn overdonderend en vormen een schril contrast met het beperkte en op één doel gerichte leven van de vrouwen. De onpersoonlijkheid van deze wereld wordt nog versterkt omdat het lijkt alsof er naast de vier vrouwen verder niemand leeft. De bedienden doen (op Songlian's dienstmeisje na) niet ter zake en voeren slechts de bevelen uit die Chen opgeeft. Zelfs Chen speelt slechts mee op de achtergrond. Zijn beweegredenen doen er niet toe en worden niet in twijfel getrokken. De enige reden van zijn bestaan in dit drama is het feit dat de vrouwen alles doen om zijn gunsten te winnen, en verder komt hij, zoals gezegd, amper in beeld.

Cultuur

Dat de film in China is verboden kan nauwelijks verbazen, omdat *Raise The Red Lantern* een duidelijke aanklacht uit-

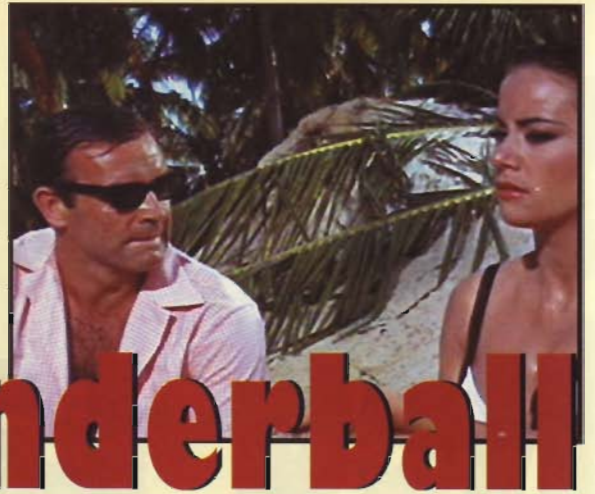
taarns als de meester bij één van de vrouwen is en het doven als hij weer vertrekt; het verzamelen van de vrouwen, waarna de huismeester bekend maakt bij wie de meester de nacht zal doorbrengen; de voorrechten die de gekozen vrouw geniet; de nietigheid van de bedienden. Het zijn stuk voor stuk handelingen die ronduit stuitend of zelfs mensonterend zijn. Evenals het feit dat de vrouwen de hele film door worden aangeduid met nummers. Meesteres één tot en met vier door de bedienden en zelfs onderling als zuster twee of vrouw drie. *Raise The Red Lantern* maakt tot slot pijnlijk duidelijk hoe moeilijk het is om deze gebruiken te veranderen. Een prachtig gefilmd en zeer indrukwekkend drama. Verplichte kost. (FC)

Raise The Red Lantern
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
PolyGram Video

FILMS

Klassieke oneliners
van 007

Thunderball

Iedereen heeft zo z'n favoriet voor de rol van 007. De sportieve Sean Connery, de gebekte Roger Moore, ééndagsvlieg George Lazenby en misschien heeft zelfs de iets te interessant kijkende Timothy Dalton wel een paar fans. Voor mij blijft Sean Connery de meest 'echte' geheim agent; fysiek overduidelijk de riederere van alle bad guys, en niet teveel tijd verspillend aan ellenlange lappen tekst als hij iedereen met één zinnetje de mond kan snoeren.

Ook in *Thunderball* uit 1965 deelt Connery naast de nodige klappen weer enkele klassieke oneliners uit. Als hij er na een zeer gezellig avondje wordt ingeluisd door zijn 'date', getuigt zijn antwoord "I did it for my country, you didn't think I liked it, did you?", toch van een gezonde dosis arrogantie.

Haaien

In *Thunderball* ligt Bond weer in de clinch met de wereldwijd opererende misdaadorganisatie Spectre, die dreigt twee ontvreemde atoombommen op het Britse of Amerikaanse vasteland te gooien, als er binnen vier dagen geen 100 miljoen aan diamanten wordt betaald. Het is aan

De muziek gaat de hele nacht door. Om wild van te worden.

James om de bommen voor die tijd terug te vinden. Een spoedklus dus, maar de homme-fatale neemt gelukkig ruim de tijd om flink wat vrouwelijk schoon van dichtbij te bewonderen. Puur professioneel natuurlijk. Een groot deel van de film speelt zich af op en in het water, waarbij vooral een groepje haaien weigert zich neutraal op te stellen bij het onderwater-geworstel tussen de twee kampen. Stuntman Bill Cumming kreeg dan ook een bonus van 450 dollar voor zijn duik in het met haaien bevolkte zwembad van Bond's directe tegenstander Largo.

Laatste woord

Vanzelfsprekend zijn alle bekende Bond-ingrediënten aanwezig. Er is veel actie en met de special effects werd zelfs een Oscar in de wacht gesleept. Ook de Bond-girls zijn weer prominent aanwezig met Martine Beswick en voormalig Miss Frankrijk Claudine Auger, die deze titel overigens verdiende in hetzelfde jaar dat Connery derde werd op het WK bodybuilding (1958). Het belangrijkste is natuurlijk een ijzersterke 007, die zich op unieke wijze uit de meest onmogelijke situaties weet te redden en als dit niet lukt in ieder geval altijd nog het laatste woord heeft. "Ik begon toch net aan je gezicht te wennen", is beslist het perfecte antwoord als je na een mislukte ontsnappingspoging weer in de kraag wordt gevat.

Famke Janssen

Bond is beslist de enige Brit die gewoon 'cool' is, met opmerkingen als "je hoort in een kooi" (als zijn tegen speelster hem in z'n schouder bijt) en "het is toch niet zo moeilijk als het lijkt" (als-ie uit de heup even een kleiduif uit de lucht schiet). Wat-ie zegt is raak, en verder spaart hij z'n adem voor een hele hoop andere dingen. Dat maakte *Thunderball* tot de financiële topper uit de Bond-serie en Sean Connery tot de best betaalde acteur van 1965 en 1966. Het zal voor Pierce Brosnan nog een hele kluit worden om zo'n commander James Bond neer te zetten. Dan zet ik mijn geld toch eerder op onze eigen Bond-girl Famke Janssen. (FC)

Thunderball

Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Bat 21

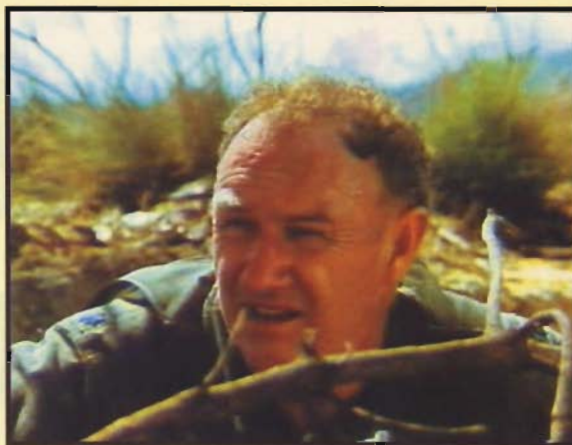
Topacteurs als Gene Hackman en Danny Glover in een op feiten gebaseerde film over de Vietnamoorlog. Mijn verwachtingen waren hoog gespannen en *Bat 21* lost zijn belofte volledig in. Spanning en geweld zijn er voldoende, maar indrukwekkender is de relatie die ontstaat tussen 'de man in de jungle' en 'de man in de lucht'.

Hackman is luitenant kolonel Iceal Hambleton, codenaam Bat 21, golfliedhebber en dé specialist in het berekenen van de lokaties van vijandelijke raketlanceerinstallaties. Hij is op de hoogte van alle militaire operaties, en als zijn vliegtuig wordt neergeschoten en 'Ham' in vijandelijk gebied neerkomt, wordt er dan ook alles gedaan om hem 'terug te halen'.

Fiasco

Zijn enige contact is kapitein Dennis Clark (Glover) van de luchtmacht reddingsbrigade, die Hambleton vanuit de lucht naar een 'veilige' plaats loodst. Door vijandelijke activiteiten in het gebied moet de poging om hem op te pikken echter steeds worden uitgesteld. Zonder 'veldervaring' moet Ham enkele dagen en nachten door de jungle trekken op weg naar de plaats waar hij zal worden opgepikt, en het is aan Clark om hem er, met een zeer speciale code, via de radio doorheen te slepen. Als de 'pick up' uitloopt op een gigantisch fiasco, besluit de legerleiding

Indrukwekkende reddingsoperatie

Hambleton op te geven en de geplande aanval, waarbij het halve oerwoud zal worden platgegooid, door te laten gaan. De relatie die tussen de twee is ontstaan, brengt Clark ertoe een helikopter te 'lenen' en een laatste poging te wagen Bat 21 naar 'huis' te halen.

Bestaansrecht

Bat 21 beschrijft een indrukwekkende reddingsoperatie, waarbij de gruwelijke werkelijkheid van Vietnam zonder omwegen in beeld wordt gebracht. De meerwaarde wordt gevormd door de situatie dat een 'hoge pief' ontdekt hoe het er werkelijk op het slagveld aan toe gaat, en vooral hoe zich via radiocontact een relatie ontwikkelt tussen twee onbekende mensen. Daarnaast wordt in *Bat 21* zeer knap geacteerd. Hackman is meesterlijk als de zeer intelligente Hambleton, die in een situatie verzeild raakt waarbij hij volledig afhankelijk is van 'de man in de lucht'. Glover is indrukwekkend als de plichtsgetrouwe Clark, die zeer persoonlijk betrokken raakt bij 'de man op de grond' en die hij koste wat het kost wil redden. De spanning van het verhaal en de emotie van het contact tussen de mannen zijn zeer knap gebundeld tot een vloeiend geheel dat nergens stukt. De climax van het uiteindelijke bombardement is misschien net iets 'overdone', maar doet geen afbreuk aan het ijzersterke geheel. Aan de oorlog in Vietnam is intussen een ongelooflijke hoeveelheid celluloid gependend, maar *Bat 21* heeft in deze rij zonder twijfel het volle bestaansrecht. (FC)

Bat 21
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
RCV

Extreme Justice

In een tijd van een parlementaire enquête is het altijd prettig om te weten dat het nog veel erger kan. Zo heeft de politie in de VS een permanent team waarbij vergeleken de IRT een kleuterspelletje is. The Special Investigation Service (SIS) is een geheim team dat is opgericht om arrestaties te verrichten waar de conventionele politie tekort schiet. Daartoe mogen alle middelen worden aangewend. *Extreme Justice* is een film die is geïnspireerd op de ware feiten rond dit team.

Lou Diamond Phillips kennen we als mooie jongen uit de *Mambo Kings*. In *Extreme Justice* speelt hij Jeff Powers, een eigenwijze en brutale agent. Wanneer hij zich voor de zoveelste keer voor Interne Zaken moet verantwoorden, wordt hij op wonderbaarlijke manier vrijgesproken. Dat blijkt het werk te zijn van zijn oude partner, Dan Vaughn (Scott Glenn). Vaughn zou hem graag bij zijn eigen team hebben, en zo wordt Jeff geïntroduceerd bij de SIS.

Zonder regels

Wat ooit in het leven was geroepen als een soort geheim elitecorps voor de politie van Los Angeles, kan hem goed gebruiken. Het klinkt hem als een droom in de oren. De zwaarste criminelen achter slot en grendel zetten, zonder je aan alle pietluttige regels van de politie te hoeven houden. Omdat de boeven zonder regels mogen vechten mag

SIS dat ook. Nooit meer waarschuwen voordat je mag schieten; gewoon de boeven op heterdaad betrappen en actie ondernemen. Bovendien weet officieel niemand van het bestaan van SIS.

Moordmachine

Jeff merkt echter al gauw dat SIS een politieke moordmachine is. Het publiek wil dat er slachtoffers vallen aan de kant van de misdaad en daar kan SIS wel voor zorgen. Slachtoffers genoeg als het aan Vaughn ligt, en niet noodzakelijk terecht. Jeff schrikt van de niets ontziende houding van zijn partner en trekt aan de bel. In het begin houdt Jeff het nog allemaal binnenshuis bij zijn chef en Interne Zaken. Wanneer Vaughn tijdens een opdracht een ongewapende jongen van 17 neerschiet, vindt Jeff het echter tijd worden voor de pers. Dat had hij beter niet kunnen doen.

Op waarheid gebaseerd

SIS bestaat nog steeds. Hoewel het officieel nooit zal worden toegegeven werkt dit team nog steeds boven de wet. In een wereld waar gangsters zich niets aantrekken van regels, is dat misschien ook wel nodig. Het blijft echter de vraag of zo'n team dan nog wel in staat is om te kunnen beoordelen wat goed of fout is, en wie daarvoor moet boeten. In het geval van SIS zou zelfs de commissie Van Traa niet achter de waarheid kunnen komen. *Extreme Justice* is naast al deze morele kwesties ook nog eens een hele spannende film. (RH)

Extreme Justice
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Chitty Chitty Bang Bang

Wanneer een producent van Video CD's uitkomt met stokoude films op dit prachtige medium, dan moet daar een goede reden voor zijn. Films als *Gone With The Wind*, *The Sting*, *West Side Story* en het hele oeuvre van *Walt Disney* (deze tips zijn gratis) hebben die goede reden niet nodig. Maar waarom *Chitty Chitty Bang Bang*? Een muzikale kinderfilm uit 1968 met Dick van Dyke? Nou, dat zal ik je vertellen.

Ik heb wel eens vaker laten doorschemeren hoezeer ik me zit te ergeren aan de kindertelevisie van dit moment. We schijnen in een tijd te leven dat Manga-horror als leuke familietekenfilms wordt aangeprezen. De Transformers en Ninja-Turtles spatten de beeldbuis onder het bloed. Ineens voel je jezelf dan oud worden, en denk je terug aan de tijd dat je echt vreselijk genoot van Danny Kaye en Mary Poppins. Toegegeven, ik had nog een leeftijd van één cijfer voor de komma. De film waarvan ik me nog goed kan herinneren hoe heerlijk ik het vond om naar te kijken was *Chitty Chitty Bang Bang*.

De sloper

Op het erf van een boer staat een stokoude raceauto. Twee kinderen, Jeremy en Jemima, spelen er dagelijks mee. Op een dag komt er een vervelende sloper, die de auto wil kopen van de boer. De kinderen zien hun speelkameraad al bijkans in de oven verdwijnen. Deze auto heeft in haar goede dagen wel drie keer de Grand Prix gewonnen en was heel bijzonder. Er zat een ziel in het oude vehikel. Met

alle macht, en een beetje hulp van de schone Truly, halen zij hun alleenstaande vader, een echte uitvinder, over om het ding te kopen voordat de sloper dat doet.

Een bijzondere auto

Potts moet vreemde toeren uithalen om de auto te bemachtigen. Wanneer het hem eindelijk gelukt is, verdwijnt Potts een dag of vijf in zijn werkplaats om aan de auto te sleutelen. Het resultaat is een schitterend automobiel met een apart geluid. Het geratel van de motor en het geknal van de pijp zeggen constant haar naam: Chitty Chitty Bang Bang. Natuurlijk is dit nog maar het begin van het avontuur. De ziel van het oude voertuig en de uitvindingen van Potts geven de auto bijna magische kracht. Op een dag blijkt zelfs dat de auto kan vliegen! Dat wekt de interesse van een paar automagnaten en andere boeven. Je begrijpt, dat leidt tot razend spannende avonturen waarvan zelfs Pippi Langkous niet durft te dromen.

Op televisie

Ik kan me herinneren dat ik ooit in mijn netste schoonschrift een brief aan de AVRO heb geschreven. Ik vroeg me hierin beledigd af waarom ze deze film nou in vredesnaam om half negen 's avonds uitzonden. Dan lag ik toch allang in bed! Sindsdien is de film nog zeker tien keer 's middags uitgezonden. Dick van Dyke, de schoorsteenveger uit *Mary Poppins*, is geinig als altijd, en we zien ook nog een kleine rol van Benny Hill, de inmiddels overleden Engelse 'viespeuk'. De liedjes blijven wekenlang in je hoofd hangen. Een heerlijke film voor de kinderen, waarbij ook een hoop ouders stiekem zullen meekijken. (RH)

Chitty Chitty Bang Bang
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Bean Ongezien

Rowan Atkinson heeft zich als de stuntelige Mr. Bean intussen een vaste plaats veroverd in het rijtje topkomeken. Een knappe prestatie als je bedenkt dat zijn sketches gemiddeld tussen de nul en drie uitgesproken zinnen bevatten, en hij de rest puur met zijn mimiek uitermate boeiend weet te maken.

Het grootste deel van Beans avonturen is ook op televisie te volgen geweest. De Video CD *Bean Ongezien* bevat echter vier sketches die niet via de kabel in de huiskamer te zien zijn. En wie wil de haarcoupe à la Bean nou missen? Laat staan zijn unieke manier om gratis met de trein te reizen.

Ettertje

Mijn gevoelens voor Bean wisselen altijd tussen 'wat is het toch een egocentrisch ettertje' en 'Ah, wat sneu voor hem', maar buiten kijf staat dat zijn vondsten altijd geniaal zijn. Op een open dag voor volwassenen-onderwijs laat hij zich van zijn klierigste kant zien. Zijn enige doel lijkt het verstieren van alle demonstraties en dit doet hij vol overtuiging. Een scheikundeproef loop wel heel erg uit de hand, en als er tijdens de judoles iemand met zijn broek vandoor gaat doet Bean er alles aan om hem terug te krijgen. Onorthodox, maar met succes natuurlijk. Het lot dat zijn gele Mini ondergaat wensen we echter niemand toe en het dient gezegd; Bean draagt zijn verdriet met karakter.

Coupe à la Bean

Bij de kapper krijgt Bean de unieke kans in de schoot geworpen iets bij te verdienen, als een aantal klanten hem voor de kapper zelf aanziet. Een kans die hij vanzelfsprekend met beide handen aangrijpt, met alle gevolgen van dien. Even bijpunten en uitdunnen betekent je paardstaart eraf en als de tondeuze even uitschiet is het volgens de 'Coupe à la Bean' gewoon een kwestie van stug doorgaan. Als de tondeuze ook nog in gevecht raakt met een toupetje, weet Bean er weliswaar het nodige haar 'bij te plakken', maar lijkt het hem toch beter om er vandoor te gaan. Daarnaast weet Teddy nog een prijs te winnen op het dorpsfeest en merkt Bean dat het in een postzak erg donker is en Moskou verbazend ver weg is. De boodschap van *Bean Ongezien* is duidelijk: unieke situaties met een geniale komiek. (FC)

Bean Ongezien
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
PolyGram Video

Frozen Assets

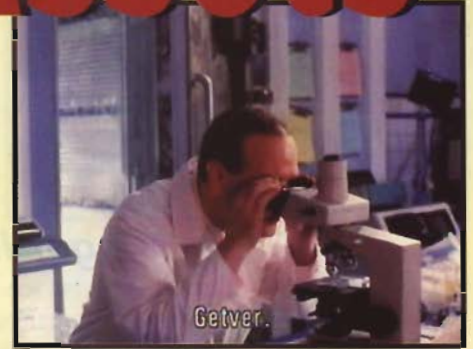
Goed spul. Rustig, kijkt TV. Dit wordt 'n goed kind. Geen huiler.

Cheers mag dan een niemendalletje van een serie geweest zijn, impact heeft de serie zeker gehad. In ieder dorp van een beetje betekenis staat wel een kroeg met de naam Cheers, en de klanten vinden het daar niet meer erg om dikke buiken te krijgen. De acteurs uit de serie hebben ook goed geboerd. Ted Danson als vaderfiguur in *Three Men And a Baby*, *Made in America* en *Dad*; Woody Harrelson als psychopaat in *Natural Born Killers* en nu als Cowboy in *The Cowboy Way*. Om over Shelley Long maar te zwijgen, wat we dus niet doen.

Shelley Long vinden we terug in de film *Frozen Assets*. Ze wordt altijd gecast als een 'zelfstandige vrouw, geëmancipeerd, soms wat onhandig'. In *Frozen Assets* is zij de manager van een wel zeer speciale bank. Wanneer Zach als nieuwe directeur wordt aangesteld, verandert er nogal wat in het bedrijf.

Zaadkrachtig

Zach (Corbin Benson, *L.A. Law*) wil hogerop komen bij het moederbedrijf van de bank. Als test moet hij de kleine bank rendabel maken. Hij is als een kind zo blij, tot hij erachter komt dat het hier om een bank gaat waar alleen stortingen gedaan kunnen worden. Inderdaad, een spermabank. Hij moet zich zien te redden met manager Shelley Long die slechts biologe is in een klein stadje, en geen enkel verstand van gezonde bedrijfsvoering heeft. Wanneer er echter een bestelling van vijfduizend buisjes geplaatst wordt, moet de dorpsbevolking even bijspringen. Wie is de meest zaadkrachtige man in Hobart? *Frozen Assets* is een vrolijke, pretentieuze film waar je je geen buil aan kunt vallen, en waarbij je beslist een paar keer in de lach schiet. (RH)

Getver.

Frozen Assets

Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Intersection

Met veel te hoge snelheid raast de Mercedes-sport over het landweggetje. Net om de bocht staat een gammel Volkswagenbusje midden op de weg en wil niet meer starten. Met de van de andere kant naderende vrachtwagen erbij gerekend is het kruispunt overvol, en de te laat remmende Mercedes raakt in de slip.

Hoe het afloopt krijgen we pas later te zien, maar dat de bestuurder Richard Gere is hebben we nog net even kunnen meepikken. En dat Gere pattent heeft op dramatische liefdesfilms is intussen bekend.

Sharon Stone

Intersection is het schoolvoorbeeld van drama. Gere heeft als de succesvolle architect Vincent Eastman een 13-jarig dochtertje en is getrouwd met Sally (Sharon Stone). Je kan het toch een stuk slechter treffen, zou je zeggen, zeker omdat Stone nu eens niet de 'bitch' speelt, maar naast bloedje mooi gewoon heel erg lief is. Ondanks zijn grijze haren wordt Vincent echter verliefd op journaliste Olivia (Lolita Davidovich). Vrij ingewikkeld allemaal, want Sally werkt bij Vincent op

kantoor en zijn gevoelens voor haar zijn nog niet verdwenen. Om nog maar niet te spreken van een dochter die denkt aan een gezellige vakantie met het hele gezin. Maar verliefd worden op Olivia, daar kan je je als kijker ook wel weer wat bij voorstellen.

Drama

De hartebreker worstelt dus de hele film met zijn gevoelens, en de kijker mag door middel van flashbacks beslissen wat de goede keus is; zijn blonde vrouw of de roodharige journaliste. En laten we eerlijk zijn, die keus is niet eenvoudig. Stapje voor stapje wordt de situatie echter onhoudbaar en Vincent hakt op een gegeven moment de knoop door. Niet veel later zitten we slow-motion in deel 2 van het ongeluk, dat met gevoel voor drama indrukwekkend wordt verfilmd.

Intersection is drama zoals het hoort te zijn. Liefde, verdriet, onmogelijke keuzes, het noodlot en alle andere ingrediënten voor een echte tranentrekker zijn volop aanwezig. (FC)

Intersection

Nederlands ondertiteld
f 59,95 Bfr. 999
Philips Media

An Officer and a Gentleman

Gere-Winger liefdesdrama

An Officer and a Gentleman? Dat is wel een heel oudje, is de eerste reactie bij het horen van deze titel. En het is inderdaad al weer bijna veertien jaar geleden dat Richard Gere furore maakte als enfant terrible Zack Mayo in deze drama-klassieker. Onder het mom 'als iets goed is verveelt het nooit' haalden wij 'm nog eens uit de kast.

het bloed onder je nagels vandaan halen tot een kunst verheft. Voor het eerst in zijn leven is Zack echter vastbesloten iets af te maken en hij weigert zich te laten wegpesten.

Hoewel Gere voor *An Officer and a Gentleman* al een zestal films achter zijn naam had staan, was dit zijn grote doorbraak. Met het incomplete maar indrukwekkende rijtje *Breathless*, *Pretty Woman*, *Internal Affairs*, *Final Analysis*, *Sommersby* en *Intersection* behoort Gere intussen tot de dinosaurïërs van de filmindustrie.

Ellende

Het bovenstaande lijstje doet tevens vermoeden dat Gere's leven één groot drama is. Hij heeft het in ieder geval altijd erg moeilijk. Ook in *An Officer and a Gentleman* gaat het voor hem – zoals waarschijnlijk iedereen wel weet – niet van een leien dakje. Zack Mayo heeft zo'n beetje ruzie met de hele wereld en besluit zijn geluk te beproeven bij de opleiding tot marine-officier. Dit betekent dertien weken ellende, zeker als Louis Gossett Jr. je drill instructor is, die

Drama

De in flitsend marinekostuum gestoken Zack ontmoet Paula (gespeeld door kanjer Debra Winger), die dagelijks doodongelukkig achter de lopende band in één van de vele fabrieken van het industriestadje staat. Natuurlijk worden ze verliefd, maar de relatie lijkt geen lang leven beschoren. Paula's moeder vindt het maar niets dat haar dochter zich het hoofd op hol laat brengen door zo'n marinier die toch zo weer de hort op gaat. Ook Zacks sergeant is fel tegen zijn relatie met het 'lokaaltje'. Bovendien maken de twee geliefden het elkaar ook niet echt makkelijk. Volop dramatische taferelen dus.

Mister drama

Het verhaal van *An Officer and a Gentleman* loopt niet direct over van geniale vondsten of verrassende wendingen. Maar wie mist dat, als je lekker kunt zwijmelen en de tranen de vrije loop kunt laten bij het zien van het jonge tweetal dat knopt voor een onmogelijke relatie? Daar komt bij dat de cast werkelijk ijzersterk is en er zeer goed geacteerd wordt. Het sfeertje is net lekker gedateerd genoeg (1982 is natuurlijk al even terug) en het is leuk om Gere en Winger als jonkies te zien. Vooral als je Gere afzet tegen zijn rol in (het ook in dit nummer besproken) *Intersection*. Er zijn in de tussentijd bij Gere flink wat grijze haren bijgekomen, maar verder blijft hij simpelweg dé mister drama bij uitstek. (FC)

An Officer and a Gentleman
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Frauds

Op Video CD lijkt het soms wel of het de producent een zorg zal zijn of de kijker de hele clou van de film al uitgebreid op de achterflap heeft kunnen bestuderen. Ik waar schuw hierbij iedereen die deze film zou willen kopen: houd je hand op de achterkant, plak hem af of vraag een straatschoffie er graffiti op te spuiten, maar lees hem niet! En misschien is het zelfs wel verstandig dit stukje ook maar niet verder uit te lezen, want als het verhaal toch al op het hoesje staat, waarom zou ik het dan ook niet vertellen?

Fraude

Het hele verhaal draait om verzekeringsfraude. Jonathan Wheats heeft samen met zijn vriend Michael - maar buiten medeweten van zijn vrouw Beth - een inbraak in zijn eigen huis op touw gezet, waarbij het antieke tafelzilver 'gestolen' moet worden. Beth komt echter onverwachts thuis en schiet de inbreker met een kruisboog dood. Het was natuurlijk goede vriend Michael, wat het nodige trauma bij onze arme Beth oplevert. De echte ellende begint pas als super-verzekeringsexpert Roland Copping (artistieke duizendpoot Phil Collins op z'n irritantst) op de proppen komt. Hij heeft een neus voor oplichters, en op formidabele wijze stoort, treitert en pest hij het echtpaar tot

Jonathan een foutje maakt. In plaats van de Wheatsjes netjes aan te geven begint Roland hen echter te chanteren en hij stopt niet bij het verzekeringsgeld. Hij wil ook het mooie bestek en de onvermijdelijke BMW die dat soort mensen pleegt te bezitten. Dit blijkt toch teveel voor Johnathan en Beth en ze besluiten Roland met gelijke munt terug te betalen.

Lunapark

Tot op dat moment is de film redelijk geloofwaardig, maar hierna wordt het pas echt goed gek. Copping blijkt met de opbrengst van voorgaande chantagepraktijken zijn huis in een waar lunapark veranderd te hebben en als we het nog niet vermoed hadden weten we het nu zeker: Roland is volstrekt waanzinnig. Enfin, het komt allemaal toch nog goed als Roland en Jonathan elkaar na het nodige vuurwerk vinden in hun, volgens Beth, typisch mannelijke speelzucht. Er zitten flink hilarische momenten in *Frauds* en als je dit niet gelezen hebt kan je hem nog spannend vinden ook. (JH)

Frauds
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
CNR

Nails

Harry Niles is naast de beste ook de hardse smeris van L.A., wat hem de bijnaam 'Nails' heeft opgeleverd. Z'n handjes zitten regelmatig een beetje los en van enige tact in de sociale omgang kun je hem niet beschuldigen. Een ideale rol voor Dennis Hopper met zijn 'ik-heb-lak-aan-de-rest-van-de-wereld'-uitstraling.

Als z'n partner wordt vermoord door een drugsorganisatie komt Harry's pitbull-mentaliteit pas echt goed uit de verf. Hij heeft lak aan het feit dat hij intussen geschorst is en is vastbesloten wraak te nemen.

Onorthodox

Hij weet een andere oude rot in het vak over te halen hem te helpen, en op onorthodoxe wijze blijven ze de drugsbende steeds een stap voor. Als Harry's vrouw - een relatie die overigens ook verre van soepel loopt - wordt gegijzeld moet het tweetal alles uit de kast halen om te overleven. Dit doen ze natuurlijk niet volgens 'het boekje', maar onder het mom 'speel het spelletje net even smeriger dan de bad guys'.

Pissed of

Van het verhaal van *Nails* gaan er een hele hoop in een dozijn, en het is gewoon een kwestie van lekker achterover hangen en alles laten gebeuren. Dennis Hopper is ouderwets: keihard, 'pissed of' en eigenlijk zo gek als een deur. Het is een onderdeurtje met een gek loopje, maar je zou voor geen goud ruzie met 'm willen hebben. En Anne Archer is als vrouw Mary gewoon verschrikkelijk mooi. Gewoon lekker kijken dus. (FC)

Klinkt goed. Heb je de handboeien?
-Reken maar.

Victor Menendez is een moordenaar.
Hij werkt met een bande.

Nails
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
RCV

Xilms

Royce

Waar ooit de koude oorlog als rode draad door films liep, zitten we nu met een probleem. De Russen zijn geen vijanden meer en hele divisies van Amerikaanse geheime diensten worden opgeheven. Toch weet de filmindustrie nog wel munt te slaan uit oorlogssituaties. De KGB zal wel corrupt zijn en in het voormalige Joegoslavië zitten nog genoeg oorlogsmisdadigers. James Belushi is geheim agent Royce in de gelijknamige film.

Royce is agent van een geheim onderdeel van de CIA, genaamd het zwarte gat. Deze divisie is ooit speciaal in het leven geroepen voor operaties waarvan niet mag uitlekken wie het gedaan heeft. Sinds het einde van de koude oorlog is deze divisie echter overbodig geworden en Royce en zijn maten worden op non-actief gezet.

Kernkoppen

Zijn maten willen echter wraak en beramen een plan om de verantwoordelijke senator te chanteren. Hij moet ze helpen om een aantal ontmantelde kernkoppen te bemachtigen, zodat ze die aan de maffia kunnen verkopen. Om het geheel kracht bij te zetten wordt het zoontje van de senator gegijzeld. Royce is de enige die een drama kan voorkomen en hij moet het opnemen tegen zijn oude kameraden. Royce is een typische actiefilm, waarin de 'bad guys' betere teksten hebben dan de eenzame 'good guy', die zich met een paar oneliners moet zien te redden. Belushi is altijd wel goed voor een paar aandoenlijke scènes en Peter Boyle doet het altijd goed als ex-marinier en slechterik. (RH)

Royce
Nederlands ondertiteld
f 59,95 Bfr. 1.199
Philips Media

A Good Man in Africa

Wie wel eens in Afrika is geweest, weet dat de politiek daar ietwat anders in elkaar steekt dan in Europa. Het westen probeert er voet aan de grond te krijgen, maar stuit op oude gewoonten en tradities. *A Good Man in Africa* is een film die over deze situatie gaat.

Morgan Leafy is een diplomaat in de onafhankelijke staat Kinjanja. Hij heeft een paar problemen: drank, vrouwen en zijn onuitstaanbare baas Arthur Fanshawe (John Lithgow). Fanshawe heeft een bloedhekel aan de Afrikaanse hitte, en wil zo snel mogelijk weg. En als het kan een beetje rijker. Leafy wordt door hem behandeld als loopjongentje om de vervelende klusjes op te knappen, en vooral wanneer er iemand uit het Engelse vorstenhuis op bezoek komt, moet Leafy de weg plaveien.

Romances

Vervelend genoeg wordt één van de bedienden getroffen door de bliksem en het gebruik wil, dat wanneer er zoiets gebeurt, het lijk niet weg mag. Daar ligt het lichaam dan. Vlak voor de deur van de 'ambassadeur'. Er moet geld komen voor een tovenaars om de vloek op te heffen, maar Fanshawe wil daar niets van weten. Op zich lijkt het allemaal niet zo'n probleem, ware het niet dat het vorstenhuis op bezoek komt. En ware het niet dat Leafy verstrikt is geraakt in een paar romances zoals die met Fanshawe's

dochter, zijn vrouw en de vrouw van de presidents-kandidaat Adekunle. Dat is natuurlijk voor Fanshawe een goed middel om Leafy achter zijn broek aan te zitten. Hij gebruikt Leafy als tussenpersoon om van dokter Murray (Sean Connery) een stuk land mee te pikken, waar Adekunle zijn oog op heeft laten vallen.

Geweldige cast

Leafy zal dus een potje moeten gaan slijmen, en stelt voor om een partij te gaan golfen. Toch lastig wanneer je nog denkt dat een golfclub er is om te roken en te drinken. Helemaal ingewikkeld als je net van de dokter hebt gehoord dat je een geslachtsziekte hebt. En volstrekt onmogelijk wanneer dan vervolgens alle vrouwen nog eens een beroep komen doen op je seksuele prestaties. Zo op het eerste gezicht lijkt het een beetje op John Lantings theater van de lach in Afrika, maar dat is niet zo. Alleen al door de fantastische cast van Joanne Whalley-Kilmer, Sean Connery en Louis Gossett jr. als Adekunle, is het anderhalf uur genieten. (RH)

A Good Man in Africa
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Service pagina

Een nieuwe rubriek met oude nummers

De redactie

De redactie van CD-i Magazine is benieuwd te vernemen wat onze lezers vinden van het blad. Als je vragen of opmerkingen hebt, kun je contact opnemen met de redactie. Doe dit bij voorkeur schriftelijk. Stuur een kaartje of brief naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
t.a.v. Redactie CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem

Brieven aan de games-redactie met vragen of tips over bepaalde spellen kunnen eveneens naar het bovenstaande adres gestuurd worden met de vermelding 'Tips & Trucs'.

Als je de mogelijkheid hebt om elektronische post te versturen, dan kan je een e-mailtje sturen naar cdi@hub.nl

Abonnement

CD-i Magazine komt 11 keer per jaar uit. Een jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij je het abonnement opzegt, uiterlijk twee maanden voor vervaldatum. Een jaarabonnement op CD-i Magazine kost f 69,95 (Bfr. 1399). Losse nummers kosten f 9,95. Elke nieuwe abonnee krijgt een welkomstgeschenk. Voor onze abonnees van het eerste uur hebben we een speciale aanbieding bij verlenging van het abonnement. Let op de brief die te zijner tijd in de brievenbus valt!

Abonnementen administratie

CD-i Magazine
Postbus 22855
1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost
Telefoon 06-8212252 (20 cent per minuut)

Nabestellen

CD-i Magazine bestaat nu ruim een jaar. Heb je in de tussentijd een nummer gemist of wil je je verzameling CD-i Magazines compleet maken? Je kunt oude nummers nabestellen.

Op dit moment zijn alle oude CD-i Magazines nog voorradig. De prijs is f 8,95 per stuk. Een complete jaargang (11 nummers) kost f 59,95. De porto- en verzendkosten zijn f 5,- per exemplaar. Voor drie of meer exemplaren zijn de kosten f 12,50 per zending. Een briefje met volledig ingevulde girobetaalkaart of eurocheque kun je sturen naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
o.v.v. Nabestellingen CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem

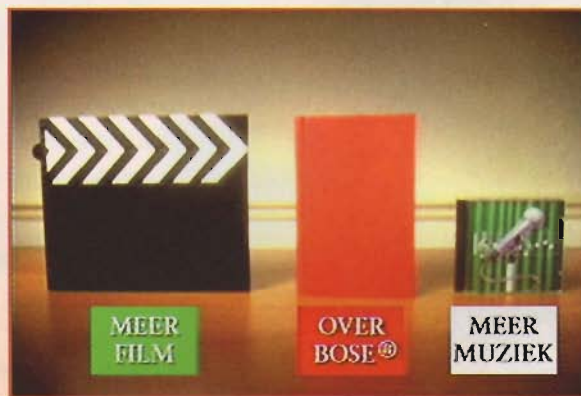

CD-i PROF

Het bedrijfsleven maakt steeds meer gebruik van CD-i. Dit medium leent zich daar uitstekend voor. De professionele toepassingen zijn zeer divers in allerlei verschillende branches. Maandelijks berichten wij in deze rubriek over de nieuwste professionele toepassingen.

Rob Smit

Onlangs is er een CD-i verschenen waarmee fabrikant van audio-apparatuur Bose zijn Lifestyle 12 Systeem presenteert. Dit systeem brengt door middel van de Surround Sound techniek de akoestiek van de bioscoop of de concertzaal in de huiskamer, waarbij de Bose Direct Reflecting luidsprekers voor een levens-echt en ruimtelijk geluid zorgen.

Het systeem bevat een radio en een CD-speler en kan worden aangesloten op een televisie, een videorecorder, een CD-i-speler, etc. De bediening vindt plaats met een afstandsbediening die niet gericht hoeft te worden en die zelfs ongevoelig is voor de aanwezigheid van muren.

Bose Lifestyle 12 Systeem

De CD-i maakt deel uit van een opstelling op de winkelvloer die bestaat uit een televisie, een CD-i-speler, de betreffende geluidsinstallatie en een bedieningspaneel met vier knoppen. De geluidsinstallatie zelf is weer samengesteld uit vijf kleine luidsprekers die de luisteraar omringen, gecombineerd met een basmodule die uit het zicht neergezet kan worden. De opstelling biedt de consument de gelegenheid om, met niet meer handelingen dan af en toe een druk op de knop, in een huiskamerachtige omgeving met alle aspecten van dit systeem kennis te maken. Voor dit soort presentaties is CD-i natuurlijk het medium bij uitstek. Dat ene schijfje kan immers zowel geluid in CD-audio kwaliteit als digitale videobeelden herbergen, waardoor er tijdens de presentatie niet voortdurend geschakeld hoeft te worden tussen de presentatie zelf, een audio CD-speler en een videorecorder. En gepresenteerd wordt er, want om de klant ervan te overtuigen dat het Bose Lifestyle 12 Systeem de geluidsinstallatie van zijn of haar dromen is, worden alle audiovisuele registers opengetrokken.

Overdonderende intro

Nadat je de CD-i start word je getraceerd op schitterende natuurbeelden van bergen die vanuit hoog in de lucht gefilmd zijn. Een storm buldert uit de luidsprekers en reusachtige golven slaan te pletter op de oever van het nabijgelegen meer. Dan zoomt de camera steeds verder in tot er een aantrekkelijke juffrouw in beeld verschijnt die te midden van al dat natuurgeweld gepassioneerd piano zit te spelen. Precies op het moment dat de akoestische intro van het nummer ten einde is slaat met een reusachtige knal de bliksem in de piano. Daarna bevindt de pianiste zich niet alleen in een ander landschap, er wordt ook een uiterst dramatische begeleidingspartij ingezet. Terwijl de muziek langzaam zijn hoogtepunt bereikt zoomt de camera in op een geheimzinnige rode deur die in het landschap is verschenen, en op het moment dat de deur het hele beeld vult explodeert hij. Van het ene op het andere moment bevind je je midden in de strijd tussen Starship Enterprise en een oorlogsschip van de Klingons uit de film Star Trek VI - in een overdonderende Surround Sound akoestiek die de etalageruiten zowat uit hun sponningen blaast.

Als je ondertussen niet al je Pinpas hebt getrokken en de verkoper opdracht hebt gegeven de dozen alvast naar de auto te sjouwen mag je nu zelf met het Lifestyle 12 Systeem aan de slag. Je kunt kiezen uit een aantal film- en muziekfragmenten, waarbij het muziekgedeelte is onderverdeeld in de genres jazz, pop en klassiek. Iedere potentiële koper kan de installatie dus beoordelen aan de hand van zijn eigen favoriete muzieksoort.

Psychologische opbouw

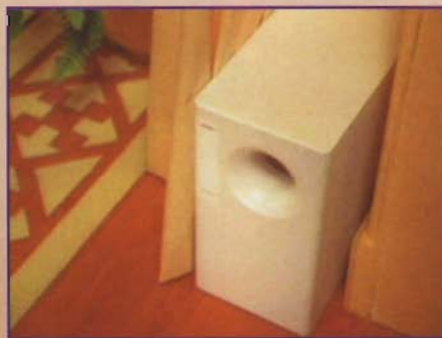
Pas na deze psychologisch zeer sterke opening komt het CD-i-programma met zijn 'verkooppraatje' op de propen: je wordt uitvoerig geïnformeerd over samenstelling, werking en doel van de Bose apparatuur en kunt een audiovisuele presentatie over de firma Bose bekijken. Bij wijze van bonus bevat het programma een kennismaking

met de CD-i-speler als multimediaspeler voor het hele gezin. Al met al is dit een presentatie om je vingers bij af te likken. Hij maakt letterlijk en figuurlijk op overdonderende wijze duidelijk dat het Bose Lifestyle 12 Systeem zeer wel in staat is de ambiance van de concertzaal of de bioscoop in de huiskamer te brengen, en benadrukt en passant de audiovisuele kwaliteiten van de CD-i-speler. De psychologische opbouw is zeer sterk, en de video-editing is precies afgestemd op de doelgroep van het perfecte gezin-met-twee-kinderen-een-jongen-en-een-meisje-een-goede-baan-een-koopwoning-en-een-levensverzekering, dat wil zeggen niet zo supersonisch als een gemiddelde MTV videoclip, maar ook niet zo geriatrisch als het zondagochtend-programma van Willem Duys.

Functionaliteit

Wat de functionaliteit van de CD-i nog vergroot is dat hij ook informatie voor de verkoper van de Bose producten bevat, zoals hoe hij zijn klanten kan overhalen tot aankoop over te gaan en hoe hij zijn omzet kan vergroten. Dit 'onzichtbare' deel van de CD-i is op te roepen door middel van een 'geheime knop' die alleen met de afstandsbediening (en dus niet met het knoppenpaneel) geactiveerd kan worden. Tot slot bevat het programma

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

een tele CD-i-onderdeel, waarmee het hoofdkantoor van Bose op regelmatige tijden de door de CD-i-speler opgeslagen informatie op afstand kan opvragen. Daarbij gaat het om informatie als welke programma-onderdelen er door de potentiële kopers herhaaldelijk of juist helemaal niet geraadpleegd worden. Op deze manier verkrijgt Bose niet alleen waardevolle informatie over zijn doelgroep (van welke films en muziek houden de consumenten die in Bose producten geïnteresseerd zijn), maar ook over de effectiviteit van het CD-i-programma (welke programma-onderdelen vindt de consument onaantrekkelijk en moeten derhalve in de toekomst vervangen worden).

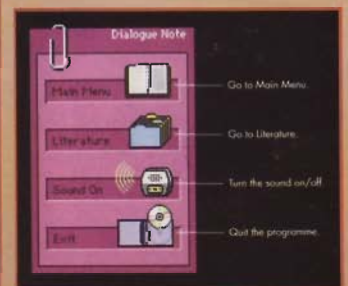
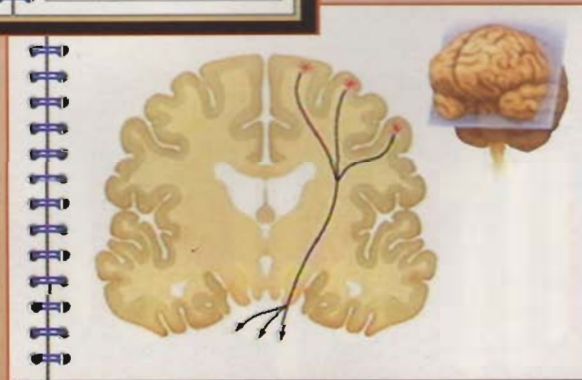
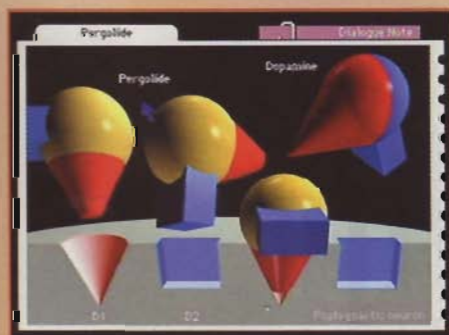
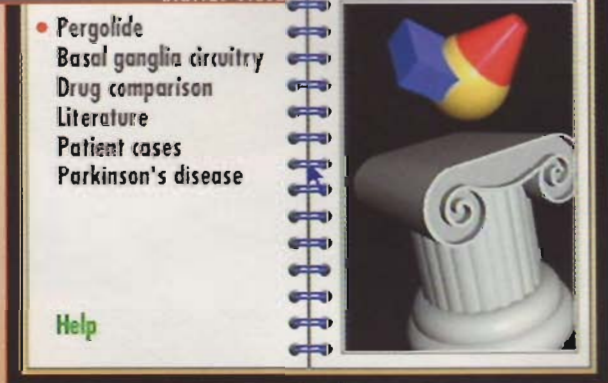
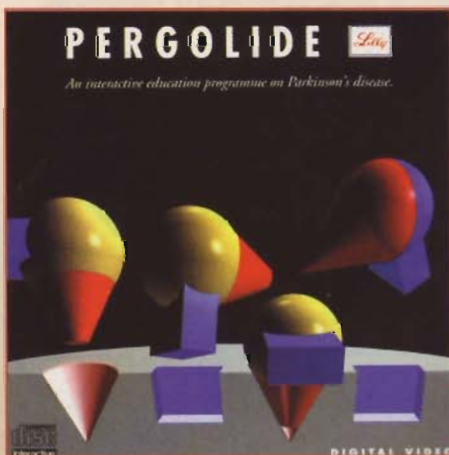
De 'point of sale' CD-i over het Bose Lifestyle 12 Systeem is vervaardigd door Explainer Interactive uit Amsterdam (tel. 020-610.25.11) in samenwerking met het reclamebureau Direct Company, eveneens uit Amsterdam. Het programma is in negen verschillende talen uitgebracht.

Expert Systemen

Met het steeds krachtiger worden van de computers en de opkomst van interactieve media als CD-ROM en CD-i valt er steeds meer te horen en te lezen over zogenaamde Expert Systemen. Expert Systemen hebben iets te maken met kennisoverdracht. Stel dat een arts zich gespecialiseerd heeft in één soort ziekte, en met deze ziekte een enorme ervaring heeft opgebouwd. Gedurende zijn werkzame leven is hij in staat om zijn kennis door middel van colleges en co-assistentenschappen aan zijn studenten over te dragen, maar als hij met pensioen gaat of overlijdt, gaat er met hem letterlijk een leven aan kennis verloren. Nu zou hij natuurlijk boeken of artikelen kunnen schrijven, en sommige artsen doen dat ook wel, maar wat er in dat geval ontbreekt is de interactiviteit die van nature aanwezig is tussen leraar en leerling. Het zijn de interactieve media die specialistische kennis op de juiste wijze kunnen overdragen als de persoon die de kennis heeft opgebouwd niet meer beschikbaar is. Een goed geprogrammeerde CD-ROM of CD-i kan namelijk de functie vervullen van leraar, en een leraar die ook nog verdraaid geduldig is ook. Door specialistische kennis op een relevante manier en met de juiste wijze van interactiviteit op CD-ROM of CD-i op te slaan ontstaat dan een Expert Systeem, een systeem dat nog decennia lang geraadpleegd kan worden als bron van specifieke kennis. Soms zijn Expert Systemen de neerslag van de kennis van één persoon, soms van een compleet kennisgebied waaraan allerlei personen door de jaren heen hun bijdrage geleverd hebben. Soms zijn ze buitengewoon omvangrijk en complex, maar soms ook zijn ze klein en overzichtelijk – het hangt er maar net vanaf wat het onderwerp is.

Pergolide en Parkinson

In dit licht dient de CD-i *Pergolide: an interactive education programme on Parkinson's Disease* gezien te worden. Nederlanders werden met hun neus op het bestaan van de ziekte van Parkinson gedrukt toen Prins Claus de bijbehorende symptomen begon te vertonen – een feit dat natuurlijk niet aan de media voorbij is gegaan. Oorzaak van de ziekte is een afname van het aantal cellen in de hersenstam die de stof dopamine produceren. De symptomen bestaan uit het langzamer worden van bewegingen of zelfs bewegingsloosheid, beven, stijfheid, evenwichtsproblemen, onwillekeurige loopbewegingen en een gebogen houding. De ziekte komt het meest voor bij personen rond de 75 jaar, hoewel ook jonge mensen door de ziekte getroffen kunnen worden. James Parkinson beschreef de ziekte voor het eerst in 1817, maar het duurde tot in de jaren 60 van onze eeuw voor de eerste vormen van behandeling beschikbaar kwamen.

RON NOWAK

AGE: 46 DIAGNOSED: 1987
STAGE IV

SYMPTOMS AT PRESENTATION:

- ▶ TREMOR AND STIFFNESS IN LEGS
- ▶ IMPAIRED GAIT AND BALANCE

Eén van de medicijnen die een bijdrage kan leveren aan de vermindering van de symptomen is Pergolide van fabrikant Eli Lilly. De CD-i die deze firma heeft uitgegeven behandelt niet alleen de werking van dit medicijn, maar verstrekt ook uitgebreide informatie over symptomen en geschiedenis van de ziekte van Parkinson, over de werking van de hersenen en over andere medicijnen en hun (bij)werkingen. Daarnaast bevat de CD-i een literatuuropgave en wordt het ziekteverloop van drie patiënten door middel van videobeelden met een 'voice-over' nauwkeurig gedocumenteerd.

Patient case

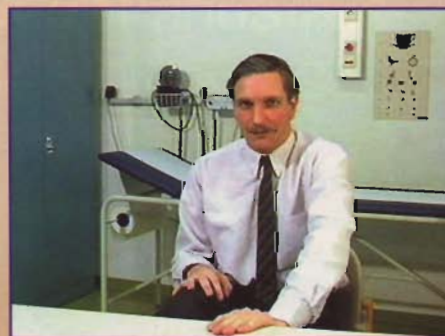
Wat deze CD-i meer maakt dan óf een naslagwerk óf een pure reclameschijf voor de firma Eli Lilly is dat één van die 'patient cases' volledig interactief is. Een patiënt die lijdt aan de ziekte van Parkinson bezoekt zijn arts (in dit geval de gebruiker van de CD-i) en beschrijft zijn klachten recht in de camera kijkend. Vervolgens is het de taak van de arts of student voor het televisietoestel om een behandeling voor te schrijven. In de loop van het programma komt de patiënt nog diverse malen terug bij zijn arts, waardoor het resultaat van de behandeling duidelijk zichtbaar wordt. Een verkeerde behandeling zorgt ervoor dat de patiënt zichtbaar achteruitgaat, een juiste behandeling doet hem zienderogen opfleuren. In geval van twijfel kan er een 'second opinion' aan het programma gevraagd worden, waarmee commentaar verkregen kan worden op de gekozen behandelingswijze. Ook het genoemde literatuuroverzicht kan nog uitkomst bieden.

Medische wetenschap

Wat de CD-i ook duidelijk maakt, is dat de symptomen van de ziekte van Parkinson niet altijd het gevolg hoeven te zijn van de ziekte zelf. Het kunnen nevenverschijnselen zijn van andere ziekten, en zelfs bijwerkingen van bepaalde medicijnen. De arts dient dus eerst zeker te weten dat de patiënt aan de ziekte van Parkinson lijdt alvorens een behandeling voor te schrijven.

Uit bovenstaande beschrijving zal duidelijk geworden zijn dat de Pergolide CD-i bruikbaar is als Expert Systeem in een notedop (zij het dat er natuurlijk ook een commerciële bedoeling achter zit). Tevens blijkt dat het medium CD-i in het algemeen uitstekend inzetbaar is in de medische wetenschap.

Pergolide: an interactive education programme on Parkinson's Disease is vervaardigd door Wigant Media in Willemstad (tel. 01687-3352) in opdracht van Eli Lilly and Company.

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

büch

Globaal

Das heb ik de schitterende Video CD 'Gimme Shelter' bekeken en beluisterd. Deze Video CD bestaat uit twee schijfjes die verslag doen van een reeks befaamde concerten die de Rolling Stones anno 1969 in Amerika gaven. Uiteraard kende ik de VHS-versie van deze documentaire maar de Video CD-versie geeft een oneindig prachtiger en rustiger beeld. Het geluid dat deze schijfjes voortbrengen is echter nòg mooier: het valt op dat het geluid zo schraal, weinig volumineus, 'smal' en daardoor eigenlijk zo ontroerend is. Uiteraard heeft dat te maken met het feit dat opname- en afspeelapparatuur een kwart eeuw geleden van een mindere kwaliteit waren en nog niet digitaal. Je zou met enig gemak kunnen stellen dat het Stones-geluid van vijftientwintig jaar geleden bepaald armoedig was, maar dat armoedige heeft ook een charme. Het glimmende, jongensachtige en nog in het geheel niet gerimpelde gezicht van Mick Jagger heeft zeker ook charme, maar er blijft een vraag in mij hangen terwijl ik 'Gimme Shelter' maar opnieuw en opnieuw afspeel.

In de jaren zestig heb ik de Stones vele malen zien optreden. Weliswaar ben ik niet bij hun Amerikaanse tournee in 1969 geweest, maar ik had ze twee jaar eerder wel in Den Haag op zien treden en een jaar later zag ik ze in Amsterdam. Ik herinner mij beide concerten nog heel goed en ik herinner mij ook nog de ontzettende herrie en de prachtige geluidskwaliteit. Herinnering is relatief – ik weet het – maar het blijft toch uitermate wonderlijk

Volume?

dat ik popoptredens in de jaren zestig keihard vond terwijl ik ze nu met terugwerkende kracht als muisstil ervaar. Ik kan dat controleren omdat ik ongeveer weet hoeveel vermogen versterkers hadden tijdens popconcerten in de genoemde jaren en omdat ik van veel concerten geluidsregistraties bezit.

De vraag is nu: heeft de luisteraar in die kleine veertig jaar dat de popmuziek bestaat (vier decennia die ik allemaal heel bewust heb meegemaakt) behoefte gekregen aan steeds meer volume, steeds meer watts? Ik denk dat het zeker het geval is. Het is daarentegen zeker niet zo dat de popluisteraars steeds dover zijn geworden. Popmuziek is eenvoudigweg steeds luidruchtiger geworden omdat de luisteraars en de makers daar blijkbaar

behoefte aan hadden. Die toenemende verhoging van het volume tijdens popconcerten is geleidelijk gegaan en zodoende hebben de luisteraars nauwelijks gemerkt dat ze verslaafd zijn geraakt aan zeer luide muziek.

Ik weet niet hoe het met andere muzikelliefhebbers zit, maar ik denk tegenwoordig wel eens als ik ergens in een zaaltje een akoestisch concert hoor: kan er niet een beetje harder worden gespeeld? Natuurlijk bestaat popmuziek voor een groot gedeelte bij gratie van zijn elektronische versterking, maar omgedraaid is ontzettende herrie niet per definitie popmuziek. Het vraagstuk waar ik mij maar mee bezig blijf houden is het volgende: waarom heeft de popmuziek steeds meer volume gekregen en waarom vinden we nu zacht wat we vroeger hard vonden?

Ik realiseer mij heel goed dat veel lezers nog steeds zullen denken: wat een raar gezeur want hoe weet je nu hoe hard iemand ooit gespeeld heeft als je een muziekje met de volumeknop harder of zachter kunt zetten? Het is waar: je kunt muziek kunstmatig versterken maar ik weet maar al te goed dat er vijftientwintig jaar geleden slechts kleine geluidstorentjes en minieme versterkertjes op het poppodium stonden. Dat valt te zien op de podia in de 'Gimme Shelter'-Video CD. Op die Video CD zijn overigens ook nog Tina Turner, The Flying Burrito Bros (leuke Sixties-muziek!) en Jefferson Airplane te bekijken en te horen. Kortom: mooie muziek op een schitterende Video CD.

Boudewijn Büch

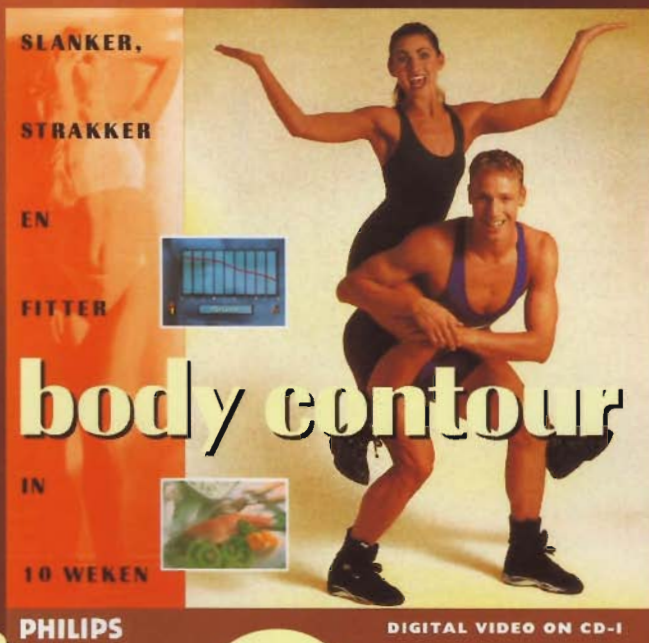

- Gebaseerd op het officiële Body Contour workout-programma

- Individueel trainingsprogramma en dieet op basis van persoonsgegevens over gewicht en conditie

- Twee discs in dubbelboxverpakking

- Vijf trainingsniveaus

- Steps, aerobics en andere oefeningen

- Tien weken lang wisselende oefeningen per niveau

- Totaal 210 menu suggesties

- Body Contour kan gevolgd worden bij 200 officiële Body Trend Fitnesscentra

Body Contour®

In tien weken fitter,
strakker, slanker

Een compleet Nederlandstalig slankheids/fitnessprogramma op CD-i

f 119,95
Bfr. 2199

Let's make things better.

PHILIPS

Philipscdi.com

CD-i

OFFICIËLE PREVIEW

CD-i

VAN HET SEIZOEN 1995/96

*Een unieke
interactieve disc
met alles over de
UEFA Champions League
met feiten, historische beelden,
wedstrijdschema's en meer.*

f 69,95
Bfr. 1299

**THE CLUBS... THE COMPETITION...
THE CHALLENGE... THE GLORY....**

Let's make things better.

PHILIPS

Philipscdi.com